Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 227 (15850) | 1981 оной октябриин 2, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

...ЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ
...ЙНААР БЭЛДЭХЭ

...ажал гээшэ хүдөө ажахыи онсо шухала, габшагай һал... мүн гэһэн КПСС-эй XXVI съездын заабаринуудһаа ...тобшолол хэгдэжэ, энэ жэлэй үбэлжэлгые эрхимээр ...хэрэгтэ бухы хүсэеэ элсүүлэе.

ШИИДХЭХЫ ҮДЭРНҮҮД

Хүдөө ажахын шэнжэлэл

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, байгша оной сентябриин 28-най байдалаар, республикын колхоз болон совхозуудта ургаса хуряаха, намарай паар хахалха хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Орооһото ургамалнуудай 41 процентнь хадагдаад, баалнуудай 77 процентнь хуряагдажа абтаа. Хартаабхын 84 процентнь, кукурузын — 53, овоощой 24 процентнь суглуулагданхай. Намарай паар хахалха түсэб 26 процент дүүргэгдэв. Хуряагдаһан гектарай түс бүриһөө дундаа зэргээр 9.1 центнер тараан 56 центнер хартаабха абтаба.

Үнгэрһэн долоон хоногой туршада 47 мянга гаран гектарай тараан хадагдажа, 64 мянга гаран гектарай ургаса хуряагдажа абтаа. Энэ үедэ Бэшүүрэй районой ажахынууд бултанһаа хурданаар хүдэлжэ, 8 мянга гаран гектарай таряа хадажа, 9 мянга гаран гектарай баал суглуулаа. Мүн Кабанскын, Түнхэнэй, Хяагтын районуудта муу бэшээр хүдэлжэ, таряа хуряалгаяа дүүргэхэ дүтэлөө. Эгээн һайн ургаса Бэшүүрэй, Түнхэнэй Захааминай, Хяагтын районуудта хуряагдана. Жэшээнь, Бэшүүрэй районой гектарай дундаа зэргээр 11,3 центнер орооһо, 101 центнер хартаабха суглуулагдана. Зүгөөр Хоринн, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй, Яруунын районуудай ажахынуудта тон бага тараан хуряагдаа. Эдэ районуудта тарянайшь гурбанайшье нэгэ хуби хадагдаагүй байһаар. Орооһо таряанай ургаса Хэжэнгын, Сэлэнгын, Хоринн, Загарайн, Яруунын районуудта тон бирагүй, гектарай миил 3—5 центнер орооһон абтана. Мүн эдэ районуудта хартаабхын ургаса муу.

Ямар ушар шалтагаануудһаа боложо, ургаса хуряалгын хүдэлмэри имэ ехээр ушаргайруулагдана гээшэб? Олохон ажахынуудта комбайнууд бүтээсэ багатайгаар хүдэлгэгдэнэ, һайнаар заһагдаагүй байһан дээрэһээ олон комбайн хуряалгада хабаадуулагданагүй. Мүн һолоомо нарин һайнаар хуряажа абаха хүдэлмэри олон газарта муугаар эмхидхэгдэнэ. Мухар-Шэбэрэй районой таряанайшь миил 27 процентнь хадагдаад байбашье, үнгэрһэн долоон хоногой туршада оройдоо 800 гаран гектар тараан хадагдажа, 5200 гаран гектарай баал суглуулагдаа. Хэрбээ имээр саашадаа хүдэлхэ болоо һаа, ургаа болоһон юумэеэ саһанда даруулха түйладаа хүрэхэнь ха юм. Баргажанай, Бэшүүрэй, Захааминай, Загарайн районуудта малай үбэлжэлгэдэ тон хэрэгтэй һолоомон поли дээрээ малда гошхэгдэжэ байһаар.

Гүрэндэ орооһо таряа худалдаха, витаминтай ногооной гурил татаха, үрэһэ хааха, үрэһэнэй таряа сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Һүүлэй мэдээгээр республикамнай гүрэндөө арайхан 20 мянга гаран тонно орооһо, хорёод гаран тонно хартаабха худалдаад байна. Энэмнай бага гээшэ. Тарянай үрэһэ хааха түсэб миил 18 процент дүүргэгдэв. Бэшүүрэй, Кабанскын, Захааминай районуудта үрэһэ хааха түсэбэй хахадлагдажа байхада, Хоринн, Хэжэнгын, Баргажанай, Яруунын районуудта тэрэ һаял захалагдажа байнхай. Тиин олохон колхоз болон совхозуудай тоог дээрэ орооһо таряа сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Тэрээн дээрэһээ боложо, орооһо таряа халааха, гутааха ушар үзэгдэнэ. Эгээл имэ байдал Сэлэнгын районой «Эрдэм» колхоздо болон бусад зарим ажахыда үзэгдэнэ.

Тэрэшэлэн **хартаабхын үрэһэ хааха** түсэб оройдоо 52 процент дүүргэгдэнхэй. Энэ талаар илангаяа бирагүй байдал Хэжэнгын, Сэлэнгын, Зэдын районуудта тохёолдоно. Эдэ районуудай олонхи ажахынууд орой хартаабхын үрэһэгүй үлэхэеэ байна.

Республикын олонхи районуудта **намарай паар хахалха** хүдэлмэри аали нобшоор ябуулагдана. Захааминай, Кабанскын районуудай намарай паар хахалха хүдэлмэреэ хахадлажа байхада, Баргажанай, Яруунын, Загарайн, Хурамхаанай, Сэлэнгын районуудта тэрэ миил арбаад процентдэ хүргэгдөө.

Ургаса хуряалгада, үрэһэ хүрэнгэ хааха, һолоомо суглуулха, намарай паар хахалха хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнууд тон аюултай. Мүнөө намарай дунда һарын гараад байхада, эдэ бүхы хүдэлмэрине заахашье гэдэргэ татажа болохогүй, тэдэнине хурдадхаха бүхы хэмжээнүүд абтаха ушартай.

Тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэришье һайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Сентябриин 28-най мэдээгээр үбһэ, зеленко бэлдэхэ түсэб 54 процентдэ хүргэгдөө гэхэ гү, али урда жэлэй энэ үеынхиһөө 10 процент бага бэлдэхэгдэв. Кабанскын, Зэдын районуудай энэ түсэбөө дүүргэжэ байхада, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Загарайн, Баунтын, Мухар-Шэбэрэй, Хоринн районуудта тэрэ хахадлаашьегүй.

Зүгөөр **сенаж дараха** түсэб урдынхиһаа үлүүгээр дүүргэгдэжэ байна. Бүхыдөө 163 мянга гаран тонно сенаж дарагдажа, түсэб 93 процент дүүргэгдэв. Бэшүүрэй, Хяагтын, Кабанскын, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Түнхэнэй районууд сенаж дараха түсэбөө холо үлүүлэнхэй. Тиин Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин районуудта тон бага сенаж дарагдаа, түсэбынь миил 16—13 процентдэ хүргэгдөө.

Нёлондонойхиһоо нилээд ехэ **силос дарагдабашье**, түсэб оройдоо 17 процент дүүргэгдэнхэй. Захааминай, Түнхэнэй районууд энэ талаар түрүүлжэ ябана. Харин Улаан-Үдын, Хоринн, Прибайкалиин, Загарайн районууд сехэхэн гээгдэлтэй. Гахайнуудта эдюулхэ холимол силос дараха түсэбтэ даабари хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ.

Ногоонор витаминтай гурил гаргаха түсэбөө Хурамхаанай, Яруунын, Кабанскын, Хэжэнгын районууд үлүүлэн дүүргээд байна. Бүхыдөө республика дотор тэрэ 30 мянга гаран тонно гаргагдажа, түсэбтэ даабари 80 процентдэ хүргэгдөө гэхэ гү, али урда жэлэйхиһээ 34 процент дээгүүр болоно. Тиигэбэшье энэ тэжээл Баргажанай, Захааминай, Сэлэнгын районуудта бага бэлдэхэгдээ. Республикын ажахынууд ногоонор гурил гүрэндэ худалдажа, оролдонь холимол тэжээл абаха арга боломжонуудаа мууса хэрэглэнэ. Бүхыдөө 3,5 мянган тонно ногоонор гурил тушаагдаха байбал, тэрэ арайхан 1168 тонно хүргэгдөө. Баргажанай, Кабанскын, Яруунын, Зэдын, Хурамхаанай районууд тон бага худалдгад байна.

Бии байгаа тэжээлээ тоолоод үзэхэдэ, ерэхэ үбэлжэлгэдэ адууһа мал бүдүүн тэжээлээр 70 процент, шэмэтэ тэжээлээр 27 процент хангагдаха байна. Энэмнай бага гээшэ.

Тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэрине дүүргэхэ шиидхэхы үдэрнүүд оронхой. Тиимэһээ ажахы бүхэн тэжээл нэмэжэ бэлдэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ушартай.

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ ажалай үдэр

УРАГШАА ҺАНААТАЙГААР

Тимлюйн цементын заводто 8 һарын социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдожо, гол цехүүдэй дундаһаа горнягууд онсо шалгаржа, түрүү һуури эзэлбэ. Энэ цехые ажалай дүршэл ехэтэй болоһон коммунист П. Т. Елизов хүтэлбэрилдэг юм. Элэбхитэй коммунист В. С. Белиниинэй ударидадаг транспортна цех баһал амжалтатай ажаллажа, хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Хамһабарниин цехүүдэй дундаһаа механическа-заһабарилгын болон халуун уһанай канализациин цехэй хүдэлмэришэдэй эршэтэ ажалые тэмдэглэлтэй. Энэ бүлэгтэ хоёрдохи һуури эзэлһэн электроцехэйхидэй ажалай дүнгүүдээр баясамаар.

Транспортна цехэй мастер П. Н. Трофимовай хүтэлбэрилдэг халаан завод соогоо түрүүлжэ, илаһанда тоологдоо.

Коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн предприятиин 8 һарын дүнгүүд яһала һайн. Гүрэндэ 9971 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Түсэбынь 9840 түхэриг байһан юм. Цемент үйлэдбэрилэн гаргаха, худалдаха даабари үлүүлэн дүүргэгдэнхэй. Тиихэдэ гансал август һара соо «500» гэһэн маркын цемент 1.3 мянган тонноор үлүү үйлэдбэрилэгдэжэ, 268 мянган киловатт-час электрын эльшэ хүсэн алмагдаа.

С. БОГУСЛАВСКИЙ,
хүдөө бэшэгшэ.

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой хэбшэн Ксения Григорьевна Гришина [зураг дээрэ] 1966 онһоо хойшо эндэ хүдэлжэ, заводой эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн болонхой. Һурган күмүүжүүлэгшэ К. Г. Гришинагай үндэр бүтээсэтэ ажалынь «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор тэмдэглэгдэнхэй. Коммунис ажалай һургуулида һуража, эрдэм мэдэсэеэ дээшэлүүлнэ. Ксения Григорьевна халаан бүриингөө даабарие 140—150 процент хүрэтэр дүүргэхэдээ, ажалай эрхим шанар харуулна.
М. СУТУРИНАЙ фото.

ПРОПАГАНДИСТНАРАЙ СЕМИНАР

Сентябриин 30-да КПСС-эй обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшан соо «КПСС-эй түүхын» курсые хүтэлбэрилдэг пропагандистнарай республиканска хоёр неделиин семинар хүдэлмэреэ эхилбэ.

Семинарай түрүүшын үдэр партиин обкомой секретарь **А. А. Баднев** «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, партиин үзэл сурталай хүдэлмэриин гол шэглэлнүүд ба зорилгонууд тухай» элидхэл хэбэ. Парти ба арадай таһаршагүй бата нэгэдэл тухай Зүүн Сибириин технологическа институдай доцент **Н. А. Анпилогов** хөөрэбэ. Түрүүшын үдэрэй түгэсхэлдэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи КГБ-гэй түрүүлэгшэ **Г. И. Верещагин** «Үзэл сурталай талаар империализмын һүйдхэлтэ ябуулганууд ба совет хүнүүдые политическэ үндэр һэримжэтэйгээр хүмүүжүүлгэ» гэһэн элидхэл хэбэ.

Хоёрдохи үдэр «Парти — Октябриин революциие ударидагша» гэһэн элидхэл түүхын эрдэмэй кандидат **Н. Д. Цыденов** (ВСТИ) уншаба. Буряадай багшанарай институдай доцент **Э. К. Хадаханэ**, пропагандистын ажал ябуулгын социально-психологическа онсо шэнжэнүүдые тайлбарилан хөөрэжэ үгөө.

Удаадахи үдэрнүүдтэ марксистско-ленинскэ теориин, партиин политикын ба үзэл сурталай ажал ябуулгын гол шухала асуудалнууд тухай, политическэ һуралсалай методико тухай элидхэлнүүдые эрдэмтэд, дээдэ һургуулинуудай багшанар уншаха юм.

Гадна семинарай программада СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай Геологическа институдай директор Н. Л. Добрецовой — «Мүнөө үеын эрдэм ухаанай түйлалтанууд болон научно-техническэ хүгжэлтэ», багшанарай институдай научна коммунизмын кафедрые даагша Д. Д. Очировой — «Дэлхэйн социалис системын хүгжэлтэ» гэһэн темэнүүдтэй элидхэлнүүд шагнагшадай анхаралда дурадхагдаха.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУҺАДА

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXVI сесси дээрэ 1981 оной сентябриин 22-то КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкын хэлэһэн үгэ «Хүн түрэлтэнэй ниитэ баялиг — эб найрамдал хангалгын аша туһада» гэһэн тусхай брошюра болгогдожо гаргагдаба.

Брошюра Политиздадаар хэблэгдээ.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА КАДРНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академиин хүтэлбэрилхы партийна ба совет кадрнуудай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институдта союзна республиканууда Компартинуудай ЦК-нуудай, партиин крайкомууд болон обкомуудай эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриин таһагуудые даагшанарай һуралсал дүүрэбэ. КПСС-эй XXVI съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн элидхэл дотор табигдаһан зорилгонуудай үндэһөөр коммунис байгуулалтын теори ба практикын, КПСС-эй дотоодын болон гадаадын политикын, партиин эмхидхэлэй ба үзэл сурталай хүдэлмэриин гол шухала асуудалнуудые тэдэ һара соо шудалһан байна.

Эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэрие саашадань һайжаруулха, партийна комитедүүдэй ажал ябуулгын арга онолнуудые наринжуулха, парти, правительствын директивэнүүдэй гүйсэдхэлые хинан шалгалгые шангадхаха, олониитэтэй холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ асуудалнуудта хэшээлнүүд дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, тааруулан табиха, хүмүүжүүлхэ, эмхидхэл болон жаяг журам бэхижүүлхэ асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр хаража үзэгдэһэн байна. Энэ жэлэй ба арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөе партиин зүгһөө хүтэлбэрилгын, арадай ажахын бүхы шатануудай хүдэлмэриин ашаг үрэ ба шанарые дээшэлүүлгын, гаргаша багатайгаар үндэр үрэ дүнгүүдые туйлалгын асуудалнууд хэшээлнүүдэй үедэ шухала һуури эзэлһэн байха юм.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов, КПСС-эй ЦК-гай хэрэгүүдые эрхилэгшэ Г. С. Павлов, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша Б. П. Яковлев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. И. Марчук, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ А. И. Шибаев, ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Б. Н. Пастухов, КПСС-эй ЦК-гай таһагуудые даагшанарай нэгэдэхи орлогшонор К. М. Боголюбов, Н. А. Петровичев, В. И. Другов, М. И. Поляков, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. С. Густов, СССР-эй Генеральна прокурор А. М. Рекунков, СССР-эй Арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Шитов, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академиин ректор В. А. Медведев, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академиин ба Москва хотын бусад һургуулинуудай научна эмхи зургаануудай профессорнууд, багшанар һуралсагшадай урда үгэ хэлэбэ.

Экономико хүгжөөлгые хүтэлбэрилгын, эрдэм техникын хүгжэлтэ дэбжэлтые хурдадхахын түлөө, үйлэдбэриин хүсые ашагтай һайнаар хэрэглэхын, үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие шангадхахын, парти доторой ажабайдалые наринжуулан һайжаруулхын түлөө нютагай партийна органуудай олоһон дүй дүршэл хэшээлнүүд дээрэ дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Нэгэдэхи секретарьнар: КПСС-эй Краснодарай крайкомой — С. Ф. Медунов, партиин Московско обкомой — В. И. Конотоп, Ростовско обкомой — И. А. Бондаренко, Свердловско обкомой — Б. Н. Ельцин, Чимкентскэ обкомой — А. Аскаров; союзна республиканууда Компартинуудай ЦК-нуудай хоёрдохи секретарьнар: Узбекистанай — Л. И. Греков, Грузиин — Г. В. Колбин, КПСС-эй Ленинградска обкомой — Н. Я. Суслов; партиин горкомуудай нэгэдэхи секретарьнар: Киевскэ — Ю. Н. Ельченко, Минскэ — Г. Г. Бартошевич гэгшэд һуралсагшадай урда эдэ асуудалнуудаар элидхэлнүүдые хэһэн байна. Гүрэнэй ба ниитын эмхинүүдые партиин талаһаа хүтэлбэрилгын асуудалнууд мүн лэ хэшээлнүүд дээрэ хаража үзэгдэбэ.

Семинарай хэшээлнүүдтэ партийна зэргэнүүдэй бүридэлэй шанарыень дээшэлүүлхэ, эхин партийна организацинуудые бэхижүүлхэ, партиин политикые бэелүүлгэдэ, парти доторой демократиие хүгжөөлгэдэ, партийна жаяг журамые бэхижүүлгэдэ эдэнэй дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ талаар хүдэлмэриингөө дүй дүршэл халан абалсаһан байна. Һуралсагшад Москва хотын, Московско областиин хэдэ хэдэн партийна организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаа. Партиин түүхын эрдэм наукые хүгжөөхэ асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академиин ба Марксизм-ленинизмын институдай эрдэмтэдтэй, мүн түбэй газетэнүүд болон журналнуудай хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаһан байна.

ТАРЯАЛАНГАА ЗҮБӨӨР АШАГЛАХА ТУХАЙ

Үсэгэлдэр Улаан-Үдэ хотодо Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо газар тарялан эрхилхэ асуудалнуудаар зүблөөн-семинар боложо үнгэрөө. Эндэ КПСС-эй райкомуудай 1-дэхи секретарьнар, райгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, райгүйсэдкомуудай хүдөө ажахын управлениинүүдэй начальнигууд, ахамад агрономууд, райсемхозуудай, колхоз болон совхозуудай ахамад агрономууд, республикын Хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын трестнүүд болон нэгэдэлнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, ахамад агрономууд, эрдэмтэд хабаадаһан байна. Зүблөөн-семинарые республикын хүдөө ажахын министр **В. У. Дарханов** нээгээ. Эндэ табигдаһан асуудалаар Казахстанай ССР-эй Шортандинска орооһо таряанай ажахын эрдэм шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институдай директорэй орлогшо, СССР-эй гүрэнэй шангай лауреат, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат **Э. Ф. Госсен** һонирхолтой элидхэл хээ.

Зүблөөн-семинар дээрэ Буряадай хүдөө ажахын эрдэм шэнжэлэлгын институдай эрдэмтэ **В. Б. Бохиев**, Зэдын районой Борьёогой совхозой ахамад агроном **И. П. Зайцев**, Хоринн районой Үдын совхозой ахамад агроном **Н. Н. Халматов**, Кабанскын районой «Шергинский» совхозой ахамад агроном **Т. Ф. Дубкова**, Бэшүүрэй районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой ахамад агроном **В. Е. Астрихинский**, Хурамхаанай райгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном **Д. А. Бадмаев**, КПСС-эй Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь **В. А. Жданов**, Улаан-Үдын райгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад агроном **Э. С. Разгус** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Удаань зүблөөн-семинарта хабаадагшад Ивалгын ОПХ-да ошожо, малай тэжээлдэ таригдаһан ургамалнуудые, сэбэр паар бэлдэлгые хараа.

Зүблөөн-семинарта КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев** хабаадажа, үгэ хэлэһэн байна. Эндэ КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша **Б. Н. Николаев** хабаадаа.

НАМАРАЙ САГ ШАМДУУЛНА

...оймнай ажахынууд ...са хуряалгаяа дүүргэжэ ...на. СССР-эй Центральна ...тическэ управлениин ...ябриин 28-най баримта ...нуудэй ёһоор, 113.8 ... гектарай талмай ... орооһото болон ...о-бобово ургамал... хадагдаа. Энэнь түсэ... 95 процент болоно.

... колхоз, совхозуу... таряашад болон механизаторнууд оройн ургамалнуудые хуряалгада гол анхаралаа хандуулна. Саахарай свекло, хартаабха малтаха, наран сэсэг хадалга ...жэлһөөр. Намарай саг ... бүри хубилжа байдаг ... Зарим районуудта хүйтэн һалхин үлеэнэ, бороо хура орсно. Эдэ бүгэдэ хүдэлмэриин эршэдэ ехэ нүлөө үзүүлнэ бшуу. Имэ эрхэ байдалда таряашад наратай сэлмэг час бүхэниие һамбаашалжа, ольбо унатар бүхы ургамалнуудаа хуряажа абахые шармайн ажаллажа байнхай.

2.1 миллион гектарай талмай дээрэһээ саахарай свекло малтагдан абтаа. Энэнь түсэбэй 57 процент болоно. Шэнэ ургасын түүхэй эдһээ болбосоруулгын предприятинууд хэдэн мянган тонно сагаан саахар үйлэдбэрилэн гаргаба.

Наран сэсэг, хлопок-сырец болон бусад техническэ ургамалнууд болбосоруулгын предприятинуудта эльгээгдэнэ.

Бэлдэхэгшэд болон транспортна эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта колхоз, совхозууд ургасаяа халагалха хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулна. Хараалагдаһан талмайн 77 процентһээ хартаабха, 58 процентһээ овощ хуряагдажа абтаа.

Нэгэн доро ажахынууд ерэхэ жэлэй үндэр баян ургаса тухайда оролдолго гаргана. 33,7 миллион гектарай талмайда намарай тарилга хэгдээ, 64,5 миллион гектарай талмай дээрэ намарай паар хахалагдаба.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

НҮХЭР А. И. КОЗЫКИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын түмэр замай транспортда олон жэлэй туршада аша үрэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдэ станциин начальник **Козыкин** Алексей Ивановичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Секретариин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. КОЗУЛИНА.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной октябриин 1.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

МАЛАА ҺАЙНААР ҮБЭЛЖҮҮЛХЭБДИ

Манай совхозой мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө оролдосотойгоор ажаллажа байнахай. Хэрбээ урда жэлнүүдтэ мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ дүүргэжэ шадаагүй үлэдэг байһан haa, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эдэ түсэбүүдэ бэелүүлхэ байһандаа батаар найдаанабди. Ушар юуб гэхэдэ, бүхы түрэлэй адууһа малаймнай тоо, урда жэлнүүдэйхидэ орходоо, олошоро, ашаг шэмэнь дээшэлэнхэй бшуу.

Илангаяа манай hү haалин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ажалаатайгаар хүдэлжэ байна. Жэшээлэбэл, Түбэй, Нугын, Загтадай болон Охор-Шэбэрэй hү haалин фермэнүүдэй коллективүүд байгша оной гурбан кварталай туршада, нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, нилээд үлүү ехэ hү haaба. Энэнэй ашаар гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые хоёр hapaap урид дүүргэхэдэ хараалнабди. Энэ хадаа манай haалишад, үнеэдые адуулагшад болон мэргэжэлтэдэй ехэхэн амжалта болоно.

Мүнөө холын бэлшээридэ гараһан арба гаран гүүртэ бодо мал, адуун hүрэг бусажа ерэбэ. Зунай намжаа дулаан сагта, шэмэтэй тунга хүхэ ногоондо бэлшэжэ, яһала тарғалһан малаа шэгнэн хэмжээд, намартаа үшөө шахан тордижо, гүрэндэ тушааха үхэрнүүдээ 380—400 килограммда хүргэхэ гэжэ оролдожо байнабди. Иигээд томонуудыень шэлэжэ, бэлэдхэлэй пунктда зөөжэ эхилхэмнай. Гүрэндэ мяха худалдалгаар жэлэйнгээ түсэбые декабриин 25 болотор лаб дүүргэхэбди.

Хониной нооһо тушаалгааршье жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ арга боломжо манда бии. Мүнөө жэл урда жэлнүүдтэ орходоо нэгэ хэды ехэ нооһон хайшалагдаа. Энэ хадаа багаханшье haa, хонишодоймнай амжалта мүн.

Эдэ бүгэдэ ямар аргаар түйлагданаб гэбэл, эгээн түрүүн малаа тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд абтана. Үбэлэй шэмэрүүн хүйтэндэ үлэн мал үхэхэ, үлбэрдэхэһөө бэшэ ямар юумэн байхаб даа. Гарзашье ехэ гараха. Энээниие бидэ хараалдаа абажа, шадаал haa ехэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха гэжэ оролдоо гээшэбди. Юуб гэхэдэ, үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ нилээд дутуу тэжээлтэй үлээ hэмди. Тэдэ бии тэжээлээ тон гамтайгаар гаргашалжа, үбэлэй ута хаhые ядалсан дабажа гараа hэмди.

Мүнөө жэл адууhа малаа һайнаар үбэлжүүлхын тулада тэжээл бэлэдхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулаабди. Совхозоймнай 5200 эбэртэ бодо мал, 3500 хонид, 3000 гахай, 800 адуу морид үбэлжүүлэгдэхэ хараалагдана. Эдэ бүхы малда үбhэ тэжээл, таряа талханай зүйлэй бэлэдхэхэ гээшэ муу уларилтай сагта тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ байна. Тиигэбэшье совхозоймнай хүдэлмэришэд нёдондо жэлэйхидэ орходоо нилээд ехэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаа.

Тэжээл бэлэдхэлгэ эхилхын урда тээ энэ хүдэлмэришэдтэй дунда суглаанууд үнгэргэжэ, зорилгонуудые хүн бүхэндэ ойлгуулха гэжэ оролдоо hэмди. Тиигэжэ энэ жэлдэ 35000 центнер үбhэ, зелёнко, 10500 тонно силос, 2000 тонно сенаж, 400 центнер витаминтай ногоогой гурил бэлэдхэхэ гэжэ түсэблэгдэнхэй. Энээнhээ гадна 4500 центнер таряа хуряажа, малда үгтэхэ таряа талханай зүйлэй хэмжээе ехэ болгохо зорилго табяа hэмди.

Энэ зундаа үбhэ хуряалга дээрэ барандаа 16 звено хүдэлжэ гараба. Энээнhээ гадна предприяти болон эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, малшад, пенсионернүүд аминдаа үбhэ суглуулhан байна. Үбhэ хуряалгын звенонуудай дунда Б-Ж. Б. Арбалжинов, Е. Л. Аюшеев, И. С. Базаров болон бусадай хүтэлбэрилhэн звенонууд ехэ үбhэ абажа, нэрэ солоёо дурдуулаа. Бүхэли зундаа таһалгаряагүй шахуу хура бороогой орожо байгаашье haaнь, 22.000 центнер үбhэ суглуулжа абаабди. Мүнөө эдэ үдэрнүүдтэ зелёнкоёо суглуулжа байнхайбди. Бүхыдөө 10.000 центнер зелёнко абтахаар багсаагдана. Тиимэhээ 32000 центнер үбhэтэй, зелёнкотой байха болонобди. Урдань иимэ тэжээл эды шэнээн ехээр нөөсэлэгдөөгүй юм.

Силос болон сенаж дараха түсэбүүдээ дүүргэнхэйбди. Отделени бүхэндэмнай шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ нэжээд звено байгуулагдаhан юм. Шэмэтэ тэжээлэй шанар үбhэнэйхидэ орходоо haйн. Нүхэнүүдээ ногоогоор түргэн дүүргэжэ, хүсэдөөр нягтаруулан даража, haйнаар хушаабди. Мүн нёдондо жэлэйхидэ орходоо витаминтай ногооной гурил ехэ бэлдэгдээ. Хэрбээ нёдондо жэл ниитынгээ адууhа малые тэжээлээр 57 процент хангаhан байгаа haa, мүнөө жэл тэрэ 84,5 процентдэ хүргэгдэхэ байна.

Үбhэн, зелёнко хэрэглэмжэhээ багашье haa, урданайхиhaa ехэ бэлэдхэгдээ гэхэ байнаб. Сагай уларилай haатуулаагүй haaнь, үшөөшье ехэ үбhэ суглуулжа абаха байгаабди. Ногоон муу ургаа гэхын аргагүй. Энэ хадаа сабшалангай хүрьhэндэ үтэгжүүлгэнүүдые ехээр оруулhанай, хүрьhыень элдэб аргаар haйжаруулhанай, хура бороо багатай май-июнь hарануудта сабшалангаа хоёр дахин уhалhанай ашаар түйлагдаа гээшэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ бүхы сабшалангаа эзэтэй болгообди. Үбэлдөө луговодуудһай өөhэдынгөө даажа абаhан газар дээрээ шэбхэ элбэг ехээр гаргана. Хонгор-Уулын аршаанда булта ошожо, хоёр долоон хоногой туршада амархынгаа хажуугаар hуралсажа, мэргэжэл, шадабаряа дээшэлүүлээ hэн.

Үбэлэй хүйтэн сагта малые дулаан байраар хангаха гээшэ тэжээлhээ дутуугүй ехэ хэрэгтэй байhаниинь элитэ. Тиимэhээ малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдана. Һү haалиин бүхы фермэнүүдтэ малай байранууд дулаалагдажа, хашаа хорёонууд заhабарилагдажа дүүрээ шахуу. Сентябрь hарын hүүлэй үдэрнүүдтэ Нугын hү haалиин фермэдэ, хониной фермэдэ заhабарилга хэгдэжэ дүүрээ. Шахан таргалуулагдаха малай гүүртэдэ хобоо хобтонууд хэгдэбэл. Заhабарилгань дүүрэхэ. Октябрь hарын эхеэр бүхы малаа hүниндөө дулаан байрадань оруулжа, буйлуулагдаhан тэжээлээр эдеэлүүлжэ эхилхэмнай.

Мүнөө үбэл билэнэр фермэ, гүүртэ болон отара бүхэндөө малаа гансал хэршэгдэhэн, буйлуулагдаhан, шанаржуулагдаhан тэжээлээр эдеэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаад байнабди. Хоёр фермэ дээрэ тэжээл буйлуулха цех шэнээр баригдаа. Хаа хаанагүй бүдүүн тэжээл хэршэхэ машинануудые тодхообди. Мүнөө үедэ тэжээл ууралаар зөөлэрүүлхэ, бурдууг бэлдэхэ түхеэрэлгэнүүд бүхыдөө хүдэлгэгдэжэ байнхай.

Совхоздомнай малай типовой шэнэ байранууд урдань ехэ баригдаагүй байhан гээшэ. Гансал Харбяангуудай hү haалиин фермэ типовой түхэлөөр бүтээгдэhэн юм. Мүнөө тус фермэ дээрээ зайн галай хүсөөр үнеэдые haaxa түхеэрэлгэ тодхообди. Малайнгаа байрануудай хуушарhые хараадаа абажа, мүнөө жэл эхэ малай байха байра, хонидой дулаан байрануудые шэнээр баряабди. Эдэ байрануудмай бэлэн болонхой.

Ерэхэ үбэл нарай тугалнуудые бокснууд соо байлгажа түлжүүлхэ онол аргыа саашадань улам наринжуулан haйжаруулхабди. Хонидоо нэгэ газарта суглуулжа, томодхогдоhон комплекс болгохомнай.

Ниитын адууhа малые харууhалдаг хүнүүдтэ ехэ анхарал хандуулнабди. Тэдэнэр дулаан гэр байраар, түлеэгээр хангагданхай. Мүн худалдаа наймаанай, соёлой болон медицинын талаар haйнаар хангагдажа байха. Фермэнүүдые даагшадаар ехэнхидээ мэргэжэлтэдые шэлэжэ табинхайбди. Малай үбэлжэлгын үедэ малшадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, түрүүшүүлые урмашуулха гүрим баталагдан абтанхай. Һаяхан манай малшад үбэлжэлгээ эрхим haйнаар үнгэргэжэ, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгээ ехэ болгохо талаар Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой малшадай гаргаhан үүсхэлые халуунаар дэмжэн haйшаажа, өөhэдөө үндэр ехэ уялгануудые абажа байнхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ таряа хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Таряанаймнай ургаса нёдондо жэлэйхиhээ үлүү haйн. Гектар бүриhөө дунда зэргээр 12 центнер ороohон суглуулагдана. Гансал хура бороо хуряалгадамнай ехэ haад ушаруулна. Тиигэбэшье ургуулhан таряагаа гээлтэ хоролтодо оруулангүй хуряажа абаха. Бүхы hолоомоёо полинууд дээрэhээ зөөжэ, фермэнүүдтэ оруулха зорилготойбди.

Эдэ бүгэдэhөө абаад харахада, совхозоймнай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд адууhа малаа ерэхэ үбэлжэлгын үедэ садхаланаар ондо оруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ байhанда этигэнэбди. Энэмнай КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар бидэнэрэй бодото алхам болоно.

В. СЫДЕНОВ,
Түнхэнэй районой Саянай совхозой директор.

ХЭТЭ МҮНХЫН ХАНИ БАРИСААН

АЛМА-АТА. (ТАСС). Россида Казахстанай haйн дураараа ниилэhээр 250 жэлэй ойдо зорюулагдажа, «Казахстанай арадуудай түүхэтэ хуби заяанда Россин дүүргэдэг түрүү үүргэ» гэhэн бүхэсоюзна научно-теоретическэ конференци Алма-Атада нээгдэбэ СССР-эй Наукануудай академиин, ороной аха дүү бүхы республикануудай научна эмхи зургаануудай общество шэнжэлдэг эрдэмтэд, партийна ба совет хүдэлмэрилэгшэд тэрээндэ хабаадана.

Россида Казахстанай haйн дураараа хамтаран нэгэдэлгэ казах болон ород ажалшадай хүсэлэл эрмэлзэлгэнүүдтэ зохилдоhон байгаа гэжэ СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент академик П. Н. Федосеев хэлэбэ. Энэ ушар Казахстанай үргэн ниитэ ажалшадай ажабайдалда экономическа, социальна ба соёлой талаар тон ехэ үүргэ дүүргэhэн байна.

Совет засагай үедэ Казахстанай арадуудай хуби заяанда Россин түрүү үүргэ улам дээшэлhэн байна гэжэ Казахстанай Наукануудай академиин вице-президент Б. А. Тулепбаев, конференцидэ хабаадаhан бусад хүнүүд тэмдэглээ. Имагтал Агууехэ Октябрь, большевигүүдэй парти Казахстанай үргэн дэлюун газар нютагуудта экономико болон соёлые хүгжөөhэн байгаа. Октябриин hүүлээрхи үе казах арадай ажабайдалла КПСС-эй ленинскэ национальна политика ёhотойл амжалта түхөөhэн.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Казахстанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Д. А. Кунаев конференциин хүдэлмэридэ хабаадана.

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ АША ТУҺАДА

Дайнай ветерануудай совет комитедэй эмхидхэгдэн байгуулагдаhаар 25 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан сентябриин 29-дэ Москвада болобо.

Дайнай совет ветеранууд өөhэдынгөө эмхиие байгуулхадаа, айхабтар үнэтэй сэнтэйгээр түйлагдаhан амгалан байдалые хангахын, ядерна аюул уалhaa арадуудые хамгаалхын тула өөhэдhөөнь дулдыдаhан бүхы юумэ хэхэ хүсэлэнтэй байhанаа мэдүүлээ hэн гээд үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэдээ, дайнай ветерануудай совет комитет СССР-эй эб найрамдалта гадаадын политикые үргэнөөр ойлгуулха, эб найрамдалай түлөө элдэбхитэй тэмсэлдэ ветерануудые элсүүлэн хабаадуулха гээшэ гол зорилгомнай болоно гэжэ тоолоно. США-гай зонхилхы бүлэгөөрхид болон эдэнэй союзнигуудай буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргажа, дэлхэйн шэнэ дайнай аюул тохёолдуулжа байhанhaa уламжалан, уласхоорондын байдалай түгшүүрилтэй болоhон ушар мүнөө үедэ онсо удха шанартай юм.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-да, нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг баталан абаба.

(ТАСС).

МАЛ АЖАЛ — онсо шухала һалбари

ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ОЛОНОЙ ОРОЛДОЛГОҺОО

Партиин XXVI съезд дээрэ хэhэн элидхэл дотороо хүдөө ажахые хүгжөөхэ, эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ асуудалнууд тухай тогтон хэлэхэдээ, нүхэр Л. И. Брежнев ингэжэ зааhан байна: «Нүхэдүүд, хараалагдаhан түсэбүүдые дүүргэхэ бэшэ, харин нилээд горитойгоор үлүүлэн дүүргэхын тула гансашье эгээл ехэ хүсэл оролдолго, эгээл ехэ эдэбхи үүсхэл, онол шадабари гаргаха бэшэ, бүхы нөөсэнүүд болон арга боломжонуудаа хэрэглэхэ шухала болоно».

Энэмнай хүдөөгэй бүхы ажалшадай үдэр бүриингөө ажабайдал, ажал хүдэлмэридэ хэлбэришэгүй хүтэлбэри болгохо дайшалхы программа мүн гэжэ булта мэдээжэ. Колхоз, совхоз, фермэ, гүүртэ бүхэнэй коллективүүдэй, хүн бүхэнэй өөр өөрынгөө урдахи түсэб, даабари, социалис уялгануудые haйнаар дүүргэжэ байгаал haaнь, партимнай XXVI съездын табиhан программа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ бшуу.

Гэбэшье элдэб шалтагаанhaa, зарим ушарта хангалтагүй муугааршье хүдэлhэнhөөмнай болож, гүрэнэй түсэб, даабаринуудай дүүргэгдэдэггүй баримтанууд үзэгдэдэг.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай совхоз мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй юм. Гол түлэб эндэмнай хэдэн жэлдэ удаагаар ган гасуур болож, малай элихэ үбhэ тэжээл дутамаг байгаад, мяха, hү, нооhо абаха түсэб дүүргэгдээгүй hэн.

Хайшан гээ haa энэ гээгдэлые усадхахаб. Илангаяа адууhа малай ашаг шэмые яажа дээшэлүүлхэб гэжэ совхозой дирекци, партком дээрэ, бригада, фермэнүүдэй үйлэдбэриин суглаанууд дээрэ нэгэнтэ бэшэ шанга хөөрэлдөөнүүд болоо, хэдэн тон шухала шиидхэбэринүүдшье абтаа ааб даа.

Түбхын түрүүн бүхы адууhа малые үбhэ тэжээлээр хүсэд хүрэхөөр хангаха асуудалые шиидхэжэ эхилээбди. Тиигэжэ үбhэ ногоо, тэжээлэй ургамалнуудые ургуулжа абаха түйсэд оньhожоруулагдаhан түсхай звенонуудые эмхидхээбди. Дүрбэн тиимэ звено бии болгогдоо hэн. Тэдэндэ тус бүридэнь газарай үрэжэл haйжаруулха, үтэгжүүлгэ оруулхада, сабшалан, таряалан уhалхада, мүн үбhэ тэжээл бэлэдхэхэдэ хэрэгтэй бүхы машина, техникэ үгтөө. Звенонуудые даагшадаар эдэбхитэй, дүршэлтэй бэрхэ механизаторнууд И. П. Фомицкий, Ю. С. Абрамов, А. Г. Пушкарёв, А. Ф. Гаськов гэгшэдые томилообди.

Тиигэжэ саг үргэлжэ хүдэлхэ, бэеэ дааhан звено эмхидхэhэнэймнай аша үрэ элибо до харагдажа эхилээ. Жэшээлхэдэ, байгша ондо Иван Павлович Фомицкиин даадаг звено 5 мянган центнер үбhэ абажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, мүнөө холын ой модон, бургааhа шугы соогуур үлэhэн ногоо, хагда суглуулна, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэжэ байhаар. Мүн Ю. С. Абрамовай звено 5152 центнер үбhэ hурилбэ.

Совхозой ниитын, мүн хүдэлмэрилэгшэдэй хубиин адууhа малда шадаал haa элбэг үбhэ тэжээл бэлэдхэхын тула энэ шухала кампанида хүн зониие олоор хабаадуулха хэрэгтэ анхарал ехэ хандуулаабди. Тосхон, hууринуудта бүхы хүн зоной хабаадалгатай суглаанууд үнгэргэгдэжэ, айл бүхэн 3 центнер ногоо сабшажа, АВМ агрегадта асаржа үгэхэ гэжэ тогтоогдоо hэн. Тиигэжэ энээндэ хүн зон олоороо хабаадан. Диилэнхи олон айл түсэбтэ даабаряа үлүүлэн дүүргээ. Жэшээнь, гурбадахи отделениин агроном Ш. Закиров, нютагай сомоной Соведэй түрүүлэгшэ А. Санжиев пенсионернүүд Г. Шарлуев, Д. Цыбенов гэгшэд гол хүдэлмэриhөө сүлөө сагтаа, иланлангаяа үдэшэ, үглөөниинь хээрэ гаража, тэндэ ургаhан ногоо, халаахай сабшаад, 3 центнерэй орондо тус тустаа 6—7 центнер тиимэ тэжээл бэлэдхээ.

Мүн гол түлэб пенсионернүүд, hургуулиин hурагшадhaa бүридэhэн хэдэн багахан звенонууд хонишодой бригаданuудта үбhыень сабшажа үгөө. Ёнхорой сомоной Соведэй түрүүлэгшэ А. И. Сандановай хүтэлбэрилдэг пенсионернүүдhээ бүридэhэн багахан звено 560 центнер үбhэ сабшажа сомоо. Хүүгэдэй саадые даагша Н. Б. Банзаровагай хүтэлбэрилhэн звеногойхид 1004 центнер үбhэ бэлэдхэжэ, совхоздо тушааба.

Эдэ бүгэдын ашаар байгша ондо бүхыдэнь 11,4 мянган центнер үбhэ абахаар хараалhан haa, тэрэнээ 13,3 мянган центнертэ хүргөөбди. Энэ жэлэй гандуу уларилтай эрхэ байдалда гансал манай совхоз район соо бултанhaa түрүүн үбhэ абаха түсэбөө дүүргээ.

Сенаж, силос дараха оньhожоруулагдаhан үшөө нэгэ томо звенодо (даагшань тракторна бригадир В. Ф. Лалетин) техникэ олоор … дэлгөөбди. Сабшан… тарималн ногоон … дай ургасын … байгаашье haaнь, … 3400 тонно сенаж … түсэбөө хоёр дахин … үлүүлээ. Мүн 1250 … силос дараа.

Витаминтай ногоо… рил гаргаха агрег… гэдэг звеное баhал… хүдэлөө гэжэ тэмд… Гол түлэб халаахай… тонно гранула бол… тиимэ эрхим haйн… буйлуулаа. Мүнөөшье… агрегаднай таhалгар… дэлжэ байна.

Үбhэ тэжээл бэлэ… зэргэ ороohо таряа… са хуряалга баhал … гээр ябуулагдажа, … мэримнай дүүрэнтэ… дөө таригдаhан 4200 … таряанай 600 гектар… 130 гектар хара … 524 гектар обёос … хадагдажа, орооhон… таа, бэшэ ургас… лай тэжээлдэ … Ондоогоор хэлэбэл… лан дээрэ ургаhа… дууhан хуряагдаа, … ниинь баhал сэбэрэ…

Тиигэжэ адууhа … үбэлжэлгын үедэ … сэд хүрэхэ үбhэ тэ… лэдхэгдэбэ. Энээн… ринаар бүридхэжэ, … жа, haйнаар буйлуу… наржуулан малда… байнабди. Байгша … найда бүхыдөө 1300 … үхэр, 20 шахуу … ниин hүрэг ондо … юм. Тэдэнээ тобир… үбэлжүүлхэ, мяха, … үйлэдбэрилхэ. Түл … олоор абаха ёhотой…

Ажахын малшад… хи түсэб, даабаринуу… жалтатайгаар дүүргэ… хай. Жэшээнь, совхо… дэ мяха худалдаха … рын түсэбые 167 … дүүргэв. Энэ үе соо … центнер hү тушаа… 4700 гаран центнер… эдеэ бэлэдхэлэй … оруулба. Нёдондоной … кварталайхитай са… hү haали 5 процент… шэлү гэгдээ. Ёнхорой… лиин фермэ жэлэй … хойшо үнеэн бүриhөө … зэргээр 1600 гаран … грамм hү абаа. Цаг… най фермынхид … ехэ гээгдээгүй. Совхоз… лишадай дунда … социалис мүрысөөн… ехэ hү haahан А. В. … ва эрхимлэжэ ябана. … жэлэй үнгэрhэн юһэ… соо үнеэн бүриhөө … үлүүтэй килограмм h… юм. Дүршэлтэй … лишад Д. Б. Мункуева… Доржнева, Б. Х. Б… пова, Е. А. Попова … баhал 2 мянган … май хилэдэ дүтэлэнхэй.

Совхоз энэ жэлдэ … жээл бэлэдхэхэ, мал… продуктнуудые үйлэд… гүрэндэ худалдаха … сэбүүдээ дүүргэжэ, ар… гэдэхи табан жэлэй … шын жэлые эрхимээр… хэхэ, саашадаа үшөө h… дүн түйлаха арга бо… той гэжэ баталан х…

Ю. БЕ…
Зэдын р… «Заречный» сов… ахамад а…

УРИДШАЛАН ДҮҮРГЭБЭ

Манай совхозой Улааха-Аралай hү haалиин фермын коллектив байгша оной эхин дээрэ haйн шанартай hүнэй түлөө тэмсэхэ тухай үүсхэл район дотороо түрүүлэн гаргаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула бүхы арга боломжоёо хэрэглэн оролдоо гээшэ. Тиигэhэнэй ашаар гүрэндэ hү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые (3890 центнерые) сентябриин 11-дэ бэелүүлээд, удаадахи оной тоосоогоор тушаажа үргэлжэлүүлhээр.

Зунай үедэ фермын коллектив бүхыдөө haйнаар хүдэлжэ гараа. Түрүү haалишад Б-Х. Базаржапова, Ц. Тугултурова, Ц. Дашеева болон бусад найман hарын дүнгөөр hаамхай үнеэн бүриhөө 1600—1700 килограмм hү haaгаа. Эндэ хүдэлмэрилжэ байhан 18 haалишанаймнай табаниинь партиин гэшүүд юм. Тус фермэдэ арбан гаран жэлдэ хүдэлжэ байhан Ц. Х. Дашеева партийна бүлэгые хүтэлбэрилхэ зуураа, бусадта haйн нүлөө үзүүлнэ. Һайн шанартай hү тушаадаг, үйлэдбэрилдэг болохо тухай асуудал коммунистнууд лэ урид табиhан юм. Эдэнэрэй ажалай дүн hapa бүри гаргагдадаг. Хэрбээ haалиин унаhан гү, али hүнэй шанарай муудаhан байбал, ажахын ахамад мэргэжэлтэдэй хабаадалгатай суглаан зарлагдажа, дары хэмжээнүүд абтадаг, саашанхи хараа зорилгонууд тодорхойлогдодог байна.

Улааха-Аралай haалишадай амжалтада бригадир Ч-Д. Н. Балбаровай хубита ехэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ нүхэрнай табадахи жэлээ тус фермые хүтэлбэрилнэ. Үнэн сэхэ, оролдосо, эрилтэ ехэтэй ажалаараа коллективээ үргэжэ, амжалтанууд тээшэ уряалжа ябадаг жэшээтэй гээшэ.

Зундаа тэдэнэр тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаа. Тиин 4 тонно набшаhата тэжээл, 400 центнер үбhэ бэлдэжэ шадаа. Улааха-аралаархид мүнөө үбэлжэлгэдөө түхеэрнэ. Хоёр байратай гэр капитальнаар заhабарилагдаа. Тэжээлэй цех баригдана.

Ж. ГОМБОЕВ,
Хэжэнгын районой Худанай совхозой парткомой секретарь.

Совет орон дотор

АХРОМЕЕВЭЙ ҺУРГУУЛИИН АШАГ ҮРЭ

ТУЛА. Жэлэй эхинhээ хойшо эндэхи түмэр замшад түсэбhөө гадуур 1 миллион тонно ашаа зөөжэ, жэлэйнгээ уялгые болзорhоонь урид үлүүлэн дүүргэбэ. Тэдэнэр ажалай үшөө нэгэ илалта haяхан түйлаа: электрын элшэ хүсэ алмаха талаар уялга болзорhоо урид дүүргэгдээ.

Үниинэй хүдэлдэг баян дүй дүршэлтэй машинист О. Ахромеевэй hургуулиин ашаар эдэ амжалтанууд түйлагдаа гэжэ түмэр замшад тоолоно. Олег Михайлович кочегараар хүдэлжэ, дайнай үедэ ажалайнгаа намтарые эхилhэн юм. Тиихэдэ дайшалхы техникэ фронт абаашадаг hэн. Поездоор тонно ашаа үлүү зөөхэ гээшэ ехэ үнэтэй бандаг hэн. Тэрэ гэhэнhээ хойшо Ахромеев ехэ ашаанай поезд ябуулдаг.

Тулын бүхы шахуу машинистнүүд О. Ахромеевэй хүтэлбэрилдэг түрүү дүй дүршэлэй hургуулида hуралсаhан байна. Тэдэнэр 2,3 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ алмаа. Деподо тооложо үзэhэнэй ёhoop, алмагдаhан элшэ хүсэн 465 поезд ябуулхада хүрэhэн байна.

ХАНИ БАРИСААНАЙ АШААЕ ҺААДГҮЙ ЯБУУЛХА

ЛЬВОВ. Батево станцида ашаглалгада оруулагдаhан томо комплекс хадаа советвенгер хилэ дээрэ гадаадын худалдаа наймаанай ашаае бүридхэн бэлдэлгые түргэдхэхэ арга олгохо юм. Һая эндэ түрүүшын состав бүридхэгдөө.

— Урдань ВНР ошохо ашаанай поезднууд элдэб станцинуудай дээрэ бүридхэгдэдэг, тиигэжэ ашаа зөөлгые haатуулдаг байгаа юм, — гэжэ Львовой түмэр замай ахамад инженер В. Корчагин хэлэнэ. — Тус комплексын ашаглалгада оруулагдахада, эдэ станцинуудай ажал хүнгэдхэгдэхэ, поезднуудай эрьесэ хурдадхагдаха байна. Венгриин Эперешки станциин коллективтэй хамта түмэр замшад хани барисаанай ашаае haaдгүйгөөр ябуулна.

Түмэр замай транспортаар зөөгдэдэг гадаадада гаргагдаха ба хилын саанаhaa асаргадаха ашаанай хахадhaa ехэнхи хубинь Львовой замаар үнгэрдэг юм. Тэрэ Венгриин, Чех… киин, Польшын ба Ру… түмэр замуудтай хо… Хилэ шадарай станци… хүгжөөhэнэй ашаар га… худалдаа наймаанай … зөөлгын хэмжээн н… ургаха юм.

ОНЬҺОН АРГААР О… ХУРЯАНА

ЛЕНИНГРАД. «Все…ское» нэгэдэлдэ комби… овощ хуряана. Эндэ … линууд дээрэ овощ … хүдэлмэриие түрүү… комплексноор оньhож… юм. Эндэ 6 агрегат … ран хүдэлмэришэдые … хүдэлнэ.

— Москвагай … торнуудай ба Белор… Лида хотын хүдөө … машина бүтээлгын … коллективэй байгуула… шинануудые хэрэглэн… гэжэ нэгэдэлэй ахамад … ном, хүдөө ажахын … кандидат Э. Мантров… рэнэ. — Тэдэнэй ту… жаар богони болзор… гаран гектар талмайн… хооб, свекло болон … хуряахые түсэблэнхэй.

Оньhон аргаар хур… гэмтэхэгүй сортын … ба морхооб ажахыда т… hан байгаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ … лэй овощой полинууд… зуруудуудые бэлдэхэ … мэри үргэлжэ дээрэ… жоруулагдаhан, оньhон … зурууд хоорондын зай… гэ хэгдэдэг болоhон …

Областьдо 100 гаран … байн ба овощ илгадаг … комплекс хүдэлнэ. Тар… ургаса хуряалгые октяб… 7 — Совет Конституциин … болотор дүүргэхэ гэжэ … абанхай.

ГЭР БҮЛЫН ЭКИПАЖНУУД

АГА. (Шэтын обл…) Агын Буряадай автоном… округто ороohо таря… ряалга дээрэ гэр бүлын … пажнууд хүдэлнэ. Кали… нэрэмжэтэ колхозой … лан дээрэ аха дүүнэр … линууд 5 агрегат ябу… Хүдэлмэриин 7 үдэр со… дэнэр ороohо таряанай … хадыень хадаhан, сүд… хоёр нормо хэhэн байна… дээнтэй зэргэлээд Дут… танай бүлын экипажнууд … дэлнэ.

Округой полинууд… гэр бүлын 20 экипаж … дэлжэ, ажалай үндэр бү… түйлана.

(ТАСС).

АНГАРАЙ ЭРЬЕДЭ

ФОТО-МЭДЭЭСЭЛ

Зүүн Сибириин хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байгаа районуудай нэгэн — Эрхүүгэй областьhoo иимэ фото-мэдээсэл абтаба. Ой модоор, ашагта малтамалнуудаар баян энэ хизаарай гидро-энергетическэ хоморой шухаг нөөсэ Эрхүүгэй областиин хурдан түргэн хүгжэлтын эшэ үндэhэн болоно. Ангар мүрэн дээрэ хойно хойноhoo бодхоогдоhон хэдэн асари томо гидро-электростанцинууд үйлэдбэриин харьяата комплекснуудые эмхидхэн байгуулха, үнгэтэ металлурги, целлюлозо-саарhанай промышленность, хими хүгжөөхэ электрын элшэ хүсэнэй найдамтай үндэhэ hууринь мүн.

Ангарай уhанай хүсые шаглаха ажал үргэлжэлөөр: дүрбэдэхи, Богучанска ГЭС-эй (Красноярска хизаар) барилга эхилэнхэй. Усть-Илимhээ Ангар мүрэн дээгүүр Богучан тээшэ элдэб техникэ, барилгын материалнууд болон бусад ашаа тээhэн судпанууд хойно хойноhoo тамаран ошоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Ангар шадарай энергетикын ветеранууд, «Иркутскэнергын» Эрхүүгэй районно управлениин хүдэлмэрилэгшэд — ахамад диспетчер Л. Н. Исаченко, ахамад инженер В. М. Боровский, залинhaa хамгаалгын, ехэ вольтын түхеэрэлгэнүүдэй албанай начальник Н. И. Колягин; 2. Ангар мүрэн дээрэ бодхоогдоhон гурбадахи — Усть-Илимскэ ГЭС-эй плотина; 3. Братскын уран зурааша Игорь Шандро (дундань) мастерской соогоо журналист Валерий Колпашников уран зурааша Анатолий Карпов хоёртой хөөрэлдэжэ байна.

…Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрай сезон захалаа

…АБИДАХИ ЖЭЛНАЙ ЭХИЛБЭ ДАА

…И. Брежнев КПСС-эй …съезд дээрэ совет ли… …а болон искусствада …сэгнэлтэ үгэһэн бай… …ет хүниие коммунис …хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ …тура, искусствын хү… …гшэдэй үндэр үүргэ …абаһыень тэрэ онсо …ээ һэн.

…шэ табан жэлдэ …театр партиингаа …ринүүдые бэелүүлжэ, …р хүдэлһэнэйнгөө …шэнэ амжалтануудые … Театрай репертуар… …һонин зүжэгүүд нэ… …эгээл эрхимүүдынь …Соёлой министерст… …ЛКСМ-эй ЦК-гай, соё… …хүдэлмэрилэгшэдэй …ай ЦК-гай дипло… …шагнагдаһан байна. …дээр шангуудта хүр… …зүжэгүүдые нэрлэбэл, …ай «Галаа бү хая», …», Д.-Р. Батожа… …«Катастрофа», В. Виш… …«Оптимистическэ …» гэһэн зүжэгүүд …охо. Театраймнай кол… … КПСС-эй XXVI … зорюулан, Л. И. Брежневэй номой удхаар Н. Мирошниченкын бэшэһэн «Һэргэн хүгжэлгэ» гэһэн зүжэгые табиһан байна. Авторай рольдо Буряадай АССР-эй артист Содном Хажитов шадамар бэрхээр наадаа.

Эдэ зүжэгүүдһээ гадна Ю. Бондаревой «Эрье», А. Вампиловай «Хүдөөгэй шог зугаанууд», А. Ангархаевай «Арбан табанай һара», А. М. Горькиин «Һүүлшынхид», Н. Дамдиновай «Декабристын бэһэлиг» гэхэ мэтэ олон зүжэгүүд актёрнуудай, найруулан табигшадай, уран зураашадай шэнэ амжалта гэжэ тоолонсбди.

Арбадахи табан жэлдэ театрнай хүндэхэн шалгалта гаража, ургаһан шадабаряа, уран бэлигээ Москвагай ажалшадта 1976 ондо харуулһан байна. 1977 оной март һарада театрнай «академическэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн гэжэ уншагшад мэдэнэ ха юм даа.

1978 оной намар манай коллектив Монголой Арадай Республикаар аяншалаа.

Жэл бүхэндэ театр хүдөөгэй ажалшадта айлшалжа, уран бэлигээрээ тэдэнине баясуулдаг. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ театрнай хүдөөгэй 50 мянган харагшадые хангаа. Малшадтай, механизаторнуудтай, үбһэшэдтэй олон һонирхолтой уулзалганууд эмхидхэгдэһэн байна. Театрнай заха холын нютагайхидыешье анхаралгүй орхидоггүй. Жэшээлбэл, аяар холын Ахын район ошожо, А. Ангархаевай «Аршаанда болоһон найр», А. Вампиловай «Ууган хүбүүн» гэжэ зүжэгүүдые табяа бэлэй.

Мүнөө жэлдэ театртамнай Алас-Дурнын искусствын институт дүүргэһэн залуу бэлигтэн нэмэжэ ерэхэдээ, Н. В. Гоголиин «Һамга абалга», Б. Дагбаевай «Найдал» гэжэ дипломно зүжэгүүдые асараа.

Залуу артистнууд — Баян-Далай Бидагаров, Сэсэг Шарапова, Виктор Самбуев, Баяр Будаев болон бусад мүнөө творческо коллективэй гэшүүд боложо ороод, буряад театрай искусствада өөһэдынгөө бага бэшэ хубитые оруулха бэзэ гэжэ найданабди. Шэнэ сезондоо ямар шэнэ зүжэгүүдые харуулха тухайгаа хэлэбэл, иимэ байна.

Театрнай 50 жэлэйнгээ ойн баярта сезоноо мүнөөдэр Буряадай арадай поэт Н. Дамдиновай «Декабристын бэһэлиг» гэжэ зүжэгөөр эхилхэнь. Тэрээнһээ гадна Чингис Гурусвай «Алдуу» гэжэ һонин пьесэ табигдахань. Энэ хадаа үнэн замые бэдэрэлгэ тухай, оронной эрхэтэн хүнэй нэрэ зэргые хайшан гэжэ абажа ябахые харуулһан гүнзэгы удхатай пьесэ. Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Ц. Ц. Цыренжапов тэрэниие найруулан табиха, Е. Д. Будажапова зүжэгэй уран шэмэглэл бүтээхэ.

Театрай репертуарта Лопе де Вегын «Хатарай багша» гэһэн зүжэг оруулагдаха. Оршуулгань поэт Цэдэн Галсановай. Найруулан табигшань — залуу режиссёр Л. П. Цыденова, уран зурааша Л. В. Тевелев зүжэгые шэмэглэхэ юм.

Театрнай совет уран зохёолшодой драмануудые репертуарһаа алдадаггүй. СССР-эй тогтоһоор 60 жэлэй ойн һайндэртэ Ленинскэ ба СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Чингиз Айтматовай «Эхын поли» гэжэ зүжэгые Гунга Чимитовэй оршуулгаар табихабди. Эхын рольдо СССР-эй арадай артистка М. Н. Степанова наадаха, залуу режиссер В. Кондратьев найруулан табиха юм. Тиихэдэ А. Вампиловай «Нугаһа агналга» гэжэ мэдээжэ зүжэгые харагшадай анхаралда дурадхаха һанаатайбди. Нютагайнгаа залуу драматургнуудай — Ш.-Н. Цыденжаповай, Д. Дылгыровэй, А. Ангархаевай шэнэ хүдэлмэринүүдые хүлеэнэ гээшэбди. Үргэн олон харагшадай урда харюусалгатайгаа мэдэрэн, КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжон, манай коллектив ойн баярта жэлэйнгээ сезониие эхилжэ байна гээшэ.

Ц. БАЛБАРОВ,
Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрай директор, РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ.

Буряад драмын академическэ театрта Алас-Дурнын соёлой институт дүүргэжэ ерэһэн залуу артистнар энэ жэлдэ шэнээр нэмэжэ оробо. Н. Гоголиин «Һамга абалга» гэһэн тэдэнэй дипломно зүжэг театрай 50-дахи сезоной репертуарта оруулагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу артистнар (зүүн гарһаа) Н. Соктоев, В. Самбуев, С. Шарапова гэгшэд «Һамга абалга» гэһэн зүжэгтэ наадана.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ГРУЗИИН ССР. Мцхетскэ найман жэлэй һургуулиин директор Шалва Давидович Татарашвили — дайнай ветеран, Бага газар дээрэ болоһон байлдаануудта хабаадагша юм. Энэ далайн сэрэгшэ-десантнин тухай Л. И. Брежнев «Бага газар» гэһэн дурсалга соогоо бэшэнэ.

Мцхедэй залуу багша 1940 оной август һарада армида татагдаа һэн. Тэрэнэй Бакинскэ мореходно училищида һуража байхада, дайн эхилээ бэлэй. Старшина Татарашвили Хара далай дээрэ дайлалдаа, Новороссийск шадар десант буулгагдаха гэжэ дуулахадаа, һайн дуратанай отрядта бэшүүлээ һэн. Улаан Одоной орден, «Шэн зоригой түлөө», «Дайшалхы габьяагай түлөө» медальнууд — Бага газар дээрэ коммунист болоһон десантнигай эрэлхэг зоригой габьяагай гэршэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай дүүрэхэдэ, Шалва Давидович түрэл нютагаа бусажа, багшынгаа мэргэжэлээр хүдэлжэ эхилээ. Түүхын багша мүнөө һургуулиин директорээр хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шалва Давидович Шалва Мака гэжэ хоёр ашанартайгаа.

ТАСС-ай фотохронико.

…аниие …мараар …нганаб

ХҮН ЗОНОЙ …ЭРИЛТЭ ХҮСЭД ДҮҮРГЭХЭ

…най районой ажалша… …гжэлтэдэ эд хэрэглэг… …кооперациин хүдэлмэ… …шэдэй оруулһан хуби… …а бэшэ гээд тэмдэглэхэ …эрхэтэйбди. Арад зо… …од-бараагаар, эдеэ хоо… …гүйсэд хангахын түлөө …элсүүлэн ажаллаһан …бди.

…үлэй жэлнүүдтэ районой… …эд хэрэглэгшэдэй бүл… …материально-техничес… …ааза нилээдгүй бэхижээ. …эһэн табан жэлэй тур… …шэнэ магазинууд бо… …нитын эдеэ хоолой пред… …нүүд ашаглалгада …оруулагдаба. Капи… …барилгада 765 мян… …үхэриг ашаглагдаа. Энэ …худалдаа наймаанда …дүй дүршэл улам түр… …нэбтэрүүлэгдэжэ, хү… …эриин шанар һайжаржа …жадһоор. Хэрбээ табан …саада тээ хүн зоной …эө эд бараа шэлэн аба… …раар бүхы эд бараанай …дынь худалдагдадаг бай… …мүнөө тэрэмнай 66 про… …хүрэтэр ургаа. Иимэ …онол аргануудые нэб… …лжэ байха хүсэлтэйбди, …тайшьебди.

…най райондо комплекс… …оньһожоруулгые нэбтэ… …ын түлөө оролдолго …лдана. Баргажан тос… …эдеэ хоолой магазинууд …ргэдэжэ, газаада талань… …ондоо болгогдоо. Бодо… …совхоз (директорынь А. Г. Елшин) промышленна эд бараанай гэрэлтэй һаруул магазин бодхоожо, эдеэ хоолой хоёр магазин заһабарилагдан үргэдхэгдөө. Тобшолходо, үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада магазинуудые, столовонуудые үргэдхэхэ, заһабарилха хэрэгтэ 0,5 миллион шахуу түхэриг гаргашалагдаа. Тиигэжэ 1979 онтой сасуулбал, байгша онло 746 мянган түхэригэй эд бараан ехээр худалдагдаба. 1979 ондо хүн бүхэндэ 727 түхэригэй эд бараан худалдагдаһан байбал, нёдондо жэл 836 түхэригтэ хүрөө. Үнгэрһэн жэлдэ 83 хүнгэн автомашина, 193 мотоцикл, 609 холодильник, 500 хубсаһа угаадаг машина, 182 мянган түхэригэй гар бэлэгэй хэрэгсэлнүүд районой ажалшадта худалдагдаһан байна.

Гэбэшье районоймнай худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ олон дутуу дунданууд дайралдана.

Хэдэ хэдэн магазин, складууд болон столовонууд хуушарһан, уйтан байшангуудтай Баргажан тосхондо арбадахи табан жэлэй туршада бодхоогдохоор хараалагдаһан кафе-столово, 160 тонно багтаамжатай холодильник, Баян-Гол һууринда худалдаа наймаанай комплексын барилганууд ашаглалгада оруулагдабагүй.

Үшөө нэгэ шухала асуудал гэхэдэ, эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые хүн зондо ехээр худалдахын тула хүдөө ажахын продукци горитойгоор бэлэдхэхэ ёһотойбди. 1980 ондо бэлэдхэлэй организацинууд 112 тонно мяха, 201 тонно хартаабха, 13 тонно һү, 14 тонно огородой эдеэ ажалшадһаа худалдажа абаһан байна. Энэмнай үшөөл бага. Манай районой мехлесхоз, эдеэ хоолой ба загаһанай комбинадууд худалдаа наймаанда продукци гаргажа үгэхэ хэлсээгээ хүсэд дүүргэнэгүй.

Бидэ холын гүүртэ болон отарануудта ажаллагшадые һайнаар хангахын тула саг үргэлжэ оролдолго гаргажа байдагбди. Ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй, нютагай Советүүдтэй хэлсэжэ автолавкануудай малшадта ошохо график зохёон табидаг гээшэбди. Тэрэнэй дүүргэлтын хойноһоо райпогой правлениин гэшүүд нарин хиналта табижа байдаг. Бүхыдөө нёдондо жэл автолавкануудай наймаалагшад 0,5 миллион шахуу түхэригэй эд бараа худалдаа.

Гэбэшье энэ хэрэгые улам һайжаруулха эрилтэ табигдана. Юуб гэхэдэ, автолавкануудай малшадта ошохо график хазагайруулагдана, заримдаа эд бараан дуталдана. Малшадай захилнуудай саг соогоо гүйсэд дүүргэгдэдэггүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Ниитын эдеэ хоол эмхидхэлгэ манай ажалда ехэ һуури эзэлдэг байһаниинь эли. Энэ һалбариин хүдэлмэрилэгшэд эдеэ хоолойнгоо шанар һайжаруулха, ассортиментыень үргэдхэхэ тушаа ходо оролдолго гаргана. Районой түб столовын коллектив «бүхы хүдэлмэреэ голодоһогүйгөөр дүүргэхэ» гэһэн уряа доро ажаллана.

Зүгөөр, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрие һайжаруулха, тэдэнэй хүдэлмэриин хойноһоо хиналтаяа шангадхаха талаар хэмжээнүүд үшөөл һулаар бэелүүлэгдэнэ. Энэ хэрэгтэ олониитын эмхинүүдэй — худалдаа наймаанай эдэбхитэдэй, комиссинуудай, арадай хинагшадай хүсые элсүүлхэ хэрэгтэй. Тиигэжэ кооперативна ажахыда олон түмэниие хабаадуулха зорилго табигдана.

Манай районой худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, яһала амжалта түйлажа байна. Мүнөө бидэ эд бараа худалдаха 8 һарынгаа түсэб 102 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 200 мянга гаран түхэригэй эд бараа худалдаабди. Тиигэжэ Буркоопсоюзай худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүүшын хахад жэлэй дүнгүүдээр, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облсовпрофой хоёрдохи мүнгэн шанда хүртөөбди. Энэ амжалтануудаа улам арьбадхахаар наймаалагшаднай зоригжонхой.

М. СТЕЛЬМАШЕНКО,
Баргажанай райпогой правлениин түрүүлэгшэ.

СЕССИ БОЛОБО

Арадай депутадуудай Загарайн районно Соведэй ээлжээтэ сесси болобо. Сессидэ хабаадагшад «Социалис зөөри хамгаалгые шангадхаха талаар хэмжээнүүд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар районой прокурор Ч. З. Цыденжапов элидхэл хээ. Районно Соведэй социалис хуули ба ниитын гурим хамгаалха талаар саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ П. М. Рылов нэмэлтэ элидхэл хэбэ.

Эрхирэгэй совхозой директор Г. И. Прокосов, Шэнэ-Бэрээнэй поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. К. Кузьмин, районой госбанкые эрхилэгшэ В. Н. Борисова, хүдөө ажахын управлениин начальник Н. Ц. Нимаев, Загарайн райпогой түрүүлэгшэ А. Д. Молчанова, КПСС-эй райкомой секретарь В. Б. Прокопьев болон бусад элидхэл тушаа үгэ хэлэбэ.

Сесси зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар зохихо тогтоол баталан абаба.

Манай корр.

…ОРЫН МЭРГЭЖЭЛТЭЙ ХҮН

…НАРИН ХЁРХО

…ээ зариманай дуратай …жэлээ шэлэтэрнь хэдэн …гэрдэг, харин нү… …саг дары заяанайн… …ргые олодог гээшэ. Ве… …Козулина 7-дохи класс …эхэтэеэ сасуу Хяагтын …иинын һургуулида (1963 …медучилищи болгог… …орооһэн. 1958 он… …тус һургуулиһаа түрүү… …мэргэжэлтэд — фельд… …нууд, акушернууд гараа …Тэдэнэй тоодо В. Козулина …ссожо, Баунтын райондо …ээр эльгээгдээ бэлэй.

…Оронуудта : һуугаад, …эн туһаламжа үзүүлхээр …г һэм. Бэрхэтэйл агша …Саг дары шиидхэбэри …а, эмнэхэ саг гарадаг …, — гээд Вера Ильинич… …дурсан һанадаг.

…эдэ табан жэлэй турша… …дэлхэ зуураа, В. И. Ко… …на хүдэлмэриин горитой …дүршэлтэй болоһон бай… …Тэрэ гэһэнһээ хойшо Хяаг… …түбэй больницын хи… …рургическа отделенидэ 17 жэ… …туршада медсестрагаар …элнэ. Операци хэжэ эхил… …урда тээ үбшэ бууруул… …үбшэнтэниие кислоро… …амилуулдаг, саг үргэлжэ дэргэдэнь байлсадаг юм. В. И. Козулина коллектив соогоо хүндэтэй. Суг хүдэлдэг нүхэдтөө анхаралтайгаар, урин зүлгыгаар хандадаг, ямаршье сагта туһаламжа үзүүлхээр бэлэн байдаг. Хирургын эрхим туһалагша гэжэ тэрэниие нэрлэдэг юм.

Табан жэлэй туршада В. И. Козулина дунда зиндаагай медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда политическэ һуралсалай һургуули хүтэлбэрилнэ. Пропагандистын үнгэргэһэн хэшээл шагнагшадта ехэл һайшаагдадаг. Ниитын ажабайдалда эдэбхитэй, гээр хабаадалсаһанай түлөө Вера Ильинична нэгэнтэ бэшэ магтаалда хүртэһэн байха. Тэрэ КПСС-эй Бурладай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа һэн.

Медицинын хүдэлмэрилэгшын мэргэжэл шэлэһэн олоной дунда хүндэтэй энэ эхэнэр хэзээдэшье урма баяртайгаар, зоригтойгоор хүдэлдэг юм.

Е. ЕВГЕНЬЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Козулина.

Авторай фото.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

ПОЛЬШОДОХИ БАЙДАЛ ТУШАА

ВАРШАВА. Орон доторхи ниитын-политическэ байдал сентябриин 29-дэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ харагдаа. Экономикын олохон һалбаринуудта, илангаяа эд товарай дэлгүүртэ, түбхын түрүүн хүн зониие эдеэ хоолой гол продуктнуудаар, эд бараагаар хангалгын хэрэгтэ горитой бэрхэшээлнүүдэй үзэгдэһөөр байһан тухай тэмдэглэгдээ. ПОРП-до, ПНР-эй правительствада эсэргүү шэглэлтэй «Солидарностиин» хорото номнолой кампаняар дэбэргэгдэһэн, общество доторхи байдал шахардуу байһаар.

Бодото байдалые хараада абаха, харилсаа холбоо бэелүүлхэ һанаатай хүсэнүүд «Солидарность» дотор булиха, ороноо экономическа бэрхэшээлһээнь гаргаха, эмхи гуримгүй байдал болюулха зорилгоор гүрэнэй засагай зургаануудтай харилсаа холбоогоо энэ эмхи бодото дээрэнь заһаруулха бэзэ гээд найдажа байһанаа Политбюро элирхэйлбэ. ПОРП-ын ЦК-гай 4-дэхи пленумые ойрын сагта зарлаха гэжэ Политбюро тогтоогоо.

* * *

Программна тогтоолой проект «Солидарностиин» гданьска съездын делегадуудай дунда тараагдаһан байна. Тэрээн доторнь, үнэндөө, «социализм» гэһэн ойлгомжо оруулагдаагүй, Польшодо тохёолдоһон орёо түбэгтэй байдал заһаруулхын тула гүрэнэй ба тэрэнэй зургаануудай зүгһөө гаргагдажа байгаа оролдолго хүсэлэлгэнүүдтэ туһа хүргэхэ тухай огто хэлэгдэнэгүй. Тэрээнһээ гадна, «Солидарностиие» тогтоон байгуулга засаг түрын мүнөөнэй гуримда эсэргүү буруушаал байһан юм гэжэ тэндэнь тэмдэглэгдэнэ. «Солидарность» хадаа профсоюзна ба олониитын үргэн хүдэлөөнэй шэнжэнүүдые хамтадхаһан эмхи болоно, өөрынгөө зэргэдэ социальна олохон шэглэлнүүдые, элдэб хараа бодолнуудтай, политическэ һанамжануудтай хүнүүдые нэгэдхэнэ гэжэ проект дотор хэлэгдэнэ.

Документын авторнууд Польшодохи ниитэ-политическэ зүришэлдөөнэй түлөө харюусалгые «ороной захиргаанай урдын ёһо гуримда» тохоно. Һүүлэй жэлэй туршада бэрхэшээлнүүдэй улам һүжэржэ байһанай түлөө мүн лэ тэрэниие гэмнэнэ. Гэхэ зуура, мүнөөнэй эмхи гуримгүй байдал ба задагайралга «Солидарностиин» хархис удамаршадай, бусад контрреволюционно хүсэнүүдэй гэмээр тохёолдоһониинь бүгэдэндэ мэдээжэ.

«Солидарность» өөрынгөө һанаашалгануудые «удаа дараалан» бэелүүлхэ ёһотой гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, проект зохёогшод экономико хүтэлбэрилгын түсэбтэ социалис гурим, үнэндөө, социалис зөөри усадхаха, хамтын секторто хохидол ушаруулан, үмсын таряашадай ажахынуудые өөгшөөн урмашуулха, империалистнуудай хиналта доро байдаг уласхоорондын экономическа центрнүүдтэй харилсаа холбоо тогтоохо шэглэл Польшодо баадхаха гэжэ һанамжалан дурадхана.

Саашадаа «үзэл сурталай, политическэ ба соёлой ажабайдалай талаар хуурмаг, хазагай ойлгомжые өөрын захиргаата Польшын демократиин үндэһэ һуури гэжэ тоолохо» эрилтэ табигдана. Тэрэнэй тулада конституциие хубилгаха, хуули гаргадаг зургаануудай, гүйсэдхэхы засагай ба сүүдэй бүридэл байгуулламжые ондоо болгохо һанаашалгатай байна.

«Гүрэнһөө дулдыдахагүй, бүхы ябуулгануудые научна, соёлой ба гэгээрэлэй талаар өөрын захиргаае хүгжөөлгэдэ туһа хүргэхэ ябуулганууды» өөгшөөн урмашуулха эрилтэ «Солидарность» табина. Олониитэдэ мэдээсэл дамжуулдаг хэрэгсэлнүүдтэ «Солидарностиин» хизааралтагүйгөөр хамаарха, түбхын түрүүндэ радио-дамжуулга ба телевиденидэ тэрэнэй хиналта тогтоохо эрилтэ дахин дабтагдана.

Программна тогтоолой проект имагтал политическэ удха шэнжэтэй байна. Энэнь — профсоюзай документ бэшэ, харин общество ба ороннне хүтэлбэрилхэ һанаашалгатай политическэ партиин манифест болоно.

СОВЕТ ОРОНДО ХАРША ЯБУУЛГА

БЕЙРУТ. АРЕ-гай хүтэлбэрилэгшэд совет-египет харилсаае муудхаха ба таһалдуулха зорилготой үшөө нэгэ ябуулга хэбэ. Каирай «Аль-Ахрам» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Египедэй засагаархид Египет-совет хани барисаанай бүлгэмые тарааха гэһэн шиидхэбэри гаргаба. Тараагдаһан бүлгэмэй зөөриие 6 һарын турша соо бүридхэн бэшэхэ ёһотой тусхай комисси томилогдоо.

1965 оной ноябрьда, президент Г. Насерай байха үедэ, тогтоогдоһон энэ бүлгэм совет болон египет арадуудай хоорондын хани барисаанай, нягта харилсаа холбоо бэхижүүлхэ эрмэлзэлые өөрынгөө ажал ябуулгада хододоо хүтэлбэри болгодог байгаа.

Президент Сададай политическэ хараа бодолые буруушаагшад тушаа энэ һарада Египедтэ үүдхэгдэһэн мүрдэлгэ, хэһээлгын үеэр ороной политическэ ба ниитын хэдэ мянган бусад ажал ябуулагшадай тоодо египет-совет хани барисаанай бүлгэмэй түрүүлэгшэ Мухаммед Абдель Салям эз-Зайятын баригдажа хаагдаһаниинь элитэ.

Каирай үүдхэһэн, Совет орондо харша шэнэ ябуулга — Дүтын-Зүүн зүгтэхи шахардуу байдалые улам дэбэргэхэ, уласхоорондын амгалан тайбан, аюулгүй байдал таһалдуулха гэжэ оролдодог империалис ба сионис бүлэгүүдтэй Египедэй мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй бүри нягтаар холбоорилдодог болоһые гэршэлхэ үшөө нэгэ баримта болоно.

БҮДҮҮЛИГ ХАРДАЛГА

НЬЮ-ЙОРК. Зүүн-Урда Азида, дэлхэйн бусад хэдэн орон нютагуудта СССР, тэрэнэй союзнигууд хорото химическэ бодосуудые «хэрэглэнэ» гэһэн, США-гай гадаадын-политическэ департаментын толгойлогшын хэблүүлэн гаргаһан худал хуурмаг дэбтэр тон барга бүдүүлигээр бэшэгдэнхэй. Энээндэнь хэншье этигэхэгүй. Американ эрдэмтэдэй дунда зохихо асуултануудые хэһэн Америкын Эн-би-си гэдэг телекомпани тиимэ байһыень лаблан батална.

«Зүүн-Урда Азида, магад Афганистанда «шара бороо» гэдэг — совет үйлэдбэриин хорото бодосуудай хэрэглэгдэдэг тухай гүрэнэй департаментын мэдүүлгэдэ олохон американ эрдэмтэд тон һэжэгтэйгээр хандана» гэжэ телекомпаниин корреспондент мэдүүлбэ. «Эдэ бүхы үгэ хүүрнүүд научна талаараа тон һэжэгтэй байна» — гэжэ Гарвардска университедэй профессор М. Мизелсон тоолоно. Гансахан набшаһатай ургамалай эшые ЦРУ-гай агент Таиланд Кампучи хоёрой хоорондохи хилэ дээрэһээ оложо асарһыень гүрэнэй департамент өөрынгөө худал баталамжын баримта болгохо һэдэлгэ гаргана. Ургамалые химическэ аргаар шэнжэлээд үзэхэдэнь, бөөгэнүүлдэг гурбан бодос тэрээн дотор элбэг байгаа юм ха.

«Гэхэ зуура, ургамал соо һоо олдоһон тэдэ бодосууд оройдоо хоморой бэшэ, гансашье Советскэ Союзда ушардаг бэшэ зүйлнүүд байшоо гэжэ Эн-би-син корреспондент (США-гай гүрэнэй департаментын баталамжаһаа тад ондоогоор — ТАСС-ай ажаглалта) тусхайлан тэмдэглээ. Дэлхэйн олон оронуудта таранги иимэ ургамал Вашингтондохи гүрэнэй департаментын байшангай хажуудахи газарай хүрьһэн сооһоошье олдожо болохо гээд американ эрдэмтэд тоолоно. Иимэ хорото бодосууд һүүлэй жэлнүүдтэ эдеэ хоолой продукцинуудһаа, Америкын дотоодын дэлгүүрһээ олдоһон байха. Ушар юуб гэхэдэ, США-гай дундуурхи баруун нютагуудай мал грибково үбшэнэй хорхойтой тэжээл эдидэг байгаа бшуу.

Америкын «Ньюсдей» газетэ США-гай гүрэнэй департаментын толгойлогшын худал баталамжануудые ямаршье үндэһэ баримтагүй гэжэ нэрлэбэ. Тус газетын бэшэһэнэй ёһоор, США-гай захиргаанай хубхай хооһон баталамжануудые лаблаха тодорхой баримтануудые мүнөө Вашингтондо хэншье дурдажа шадахагүй байна.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ТЕПЛОЭЛЕКТРОСТАНЦИ ЗАГАҺА ОЛЗОБОРИЛНО

БЕРЛИН. Германиин Демократическа Республикын элшэ хүсэ үйлэдбэрилдэг эгээн томо станцинуудай нэгэн — Котбус округтохи «Боксберг» гэжэ ТЭС байгша табан жэлэй туршада худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ ямаршье нуур, сөөрэмүүдһээ ехээр загаһа эльгээжэ байдаг болохо юм. Мүнгэн карп гэдэг үнэтэ үүлтэрэй загаһа үйлэдбэрилхэ хэмэл түхеэрэлгэнүүдэй түрүүшын ээлжээн эндэ ашаглалгада үгтэбэ.

Бетон ханануудаар хүреэлэгдэһэн гурбан ехэ бассейнэй нэгэн соо 400 мянган жараахай һаяхана табигдаба. Тэдэнэй урган торнихые ихтиологууд нарин нягтаар харууһалжа байха юм. Жараахайнуудые хооллуулга сүм оньһожоруулагданхай.

ТЭС-эй энэ шэнэ «мэргэжэл» хүн зониие гайхуулхаяа болинхой. Станциин коллектив халуун уһа ашатуһатайгаар хэрэглэхэ зорилгоор хэдэн һонирхолтой дурадхал оруулаа юм. ТЭС-тэ хэрэглэгдээд гараһан бүлеэн уһан түхэреэн жэлэй туршада эндэ үнэтэ үүлтэрэй загаһа үсхэбэрилхэ таатай зохид эрхэ байдал хангаха аргатай.

«ЕРЭЭДҮЙН БАРИЛГА»

ХАНОЙ. Тэйнинь — ороной урда хубиин провинцинуудай нэгэн юм. Эндэ баригдажа байгаа Заутиенг гэжэ гидротехническэ комплексые «ерээдүйн барилга, залуу наһанай барилга» гэжэ дэмы нэрлэдэггүй байгаа ёһотой. Нэгэдэхеэр, энэ асари томо комплексдохи барилгын хүдэлмэринүүдэй диилэнхи хубинь оньһожоруулагданхай. Хоёрдохёор, барилга дээрэ хүдэлдэг хүдэлмэришэд болон инженернүүд дунда зэргээр оройдоол 30 наһатай. Заутиенг гэжэ комплексдо ороной элдэб провинцинуудһаа комсомолой путевкоор ерэһэн хоёр мянга табан зуу гаран эдир хүбүүд, басагад ажаллажа байдаг.

Шэнэ гидротехническэ комплекс — республикын арадай ажахын гол шухала барилгануудай нэгэн юм. Километр үлүүтэй утатай, хэдэн арбаад метр үндэртэй хаалта энэ мүрэн дээрэ бодхоогдожо дүүргэгдэхэ болонхой. Тэрэнэй ашаар миллиард хахад кубометр уһа нэгэ доро багтааха аргатай СРВ соогоо эгээн томо водохранилищи эндэ байгуулагдаха юм.

БОЛГАРИИН НЕФТЕХИМИИН ХҮГЖЭЛТЭ

СОФИ. Бургасска нефтехимическэ комбинадта полипропилен үйлэдбэрилэн гаргаха шэнэ лини ашаглалгада үгтэбэ. Эндэ жэл бүри 80 мянган тонно полимернэ зүйлнүүд үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Тэрэнэй ашаар комбинат хэдэн янзын шэнэ продукци, тэрэ тоодо целлофан, шала хушаха утаһа, элдэб ооһор, контейнернүүдые бүтээн гаргадаг болохо байна.

Болгариин нефтехимиин эгээн томо предприятинуудай нэгэн болохо Бургасска комбинадые үргэдхэхэ ба шэнэлэн һэльбэхэ программын ёһоор баригдахаар хараалагдаһан 11 объектын нэгэниинь энэ лини мүн болоно. Этилен, полиэтилен, шанартай бензин, дизельнэ түлишэ, гидрон үйлэдбэрилдэг хэдэн предприяти эндэ хүдэлжэ эхилэнхэй.

Тиихэдэ ороной нефтехимическэ ба нефть буйлуулдаг промышленностиин бусадшье предприятинууд үргэдхэгдэжэ, шэнэлэн һэльбэгдэжэ байнхай. Жэшээ болгон, Плевендэхи комбинадые, Русе хотодохи бага хэмжээнэй нефтехимическэ продукт үйлэдбэрилдэг заводые, Дуловодохи пластмассын заводые дурдалтай. Байгша ондо 478 миллион лев үнэ сэнтэй гол фонднууд ашаглагдажа эхилхээр хараалагдана. Арадай ажахын энэ һалбариие үнгэрһэн долоодохи табан жэлэй туршада хүгжөөхэ хэрэгтэ эды шэнээн мүнгэ зөөри гаргашалагдаһан байгаа гэжэ тэмдэглэхэдэ һонирхолтой.

ВЕНГРИИН ШАХТЕРНУУДАЙ АМЖАЛТА

БУДАПЕШТ. Ажалайнгаа шэнэ ехэ амжалта тухай Венгриин шахтернууд элидхэбэ. Республикын элшэ хүсэнэй баазые бэхижүүлхэ зорилготой правительственна үргэн хараатай программые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсоһон шахтернууд байгша оной найман һарын туршада 17 миллион үлүүтэй тонно эрхим шанартай шулуун нүүрһэ оронойнгоо жасада оруулба. Энэнь түсэбтэ даабариһаа 400 мянган тонноор үлүү ехэ болоно.

Мүнөө үеын орёо оньһон техникэ шадамараар ашаглаһанай, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, хүдэлмэриин сагые гамтайгаар гаргашалһанай ашаар ороной шулуу нүүрһэнэд эды ехэ амжалта түйлажа шадаа гээшэ. Венгр шахтернуудта мүнөө үеын хүсэтэ техникэ үгэжэ байдаг, нүүрһэ малтан абаха түрүү технологи нэбтэрүүлэлсэһэн совет нүхэдэйнгөө һайгаар, тэдэнтэй нарин нягта харилсаа холбоо байгуулһанайнгаа ашаар иимэ амжалта түйлаабди гэжэ тэдэнэр тоолодог байна.

(ТАСС).

«ТҮРЭЛ АРАДАЙМНИ ТҮҮХЭ»

Мүнөө СССР-эй ВДНХ-да «Совет соёл» гэжэ павильондо «Түби дэлхэй ба хүнүүд» гэhэн выставкэ эмхидхэгдэнхэй. Эндэ уран зурагай, графикын, скульптурын бүтээлнүүд олоор табигданхай.

Энэ выставкэдэ РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй арадай уран зурааша А. Сахаровская хабаадалсана. Уран зураашын «Хамтын ажал», «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн» гэhэн үлхөө зурагуудтай («Түрэл арадаймни түүхэ» гэhэн бүлэгhөө) харагшад hонирхон танилсана. Энэ зурагууд соо харуулагдаhан үйлэ хэрэгүүд ондо ондоо сагта болоhоншье haa, совет арадай түүхын нэгэ шатые харуулна бшуу. Фронтдо мордоhон эшелонууд, эсэгэнэр, аханар, дүүнэрээ үдэшэhэн эхэнэрнүүд... Хархис муухай дайсадые бута сохижо шадаhан түрэл арадайнгаа бата нэгэдэлые, мухаршагүй зоригые уран зурааша оюун бэлигтэйгээр дамжуулжа шадаа.

Уран зурагшын бүтээл бүхэн хүнүүдэй анхаралые татадаг. Тиимэhээ мүнөөшье выставкэдэ А. Сахаровскаягай зурагуудай хажууда олонхон харагшад суглараа.

Т. РАХИМКУЛОВА.

Москва.

ХҮГЖЭМЭЙ ФЕСТИВАЛЬ ҮНГЭРГЭГДЭХЭ

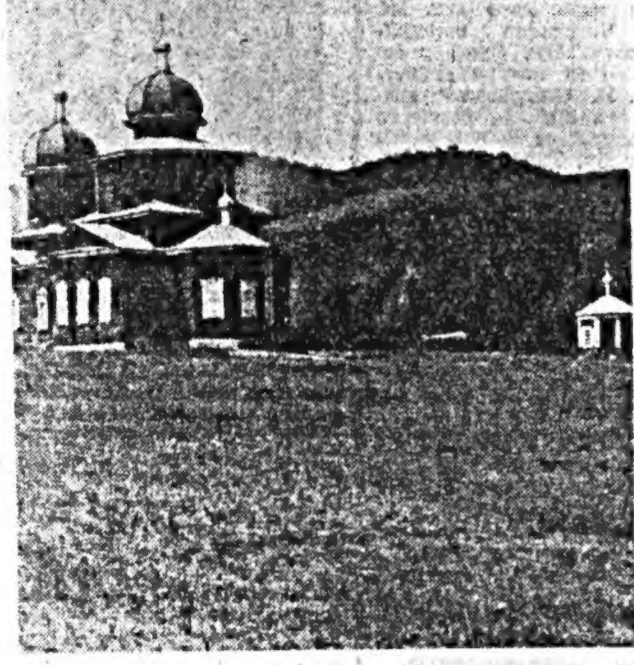
Буряадай гүрэнэй филармониин «Сэлэнгэ» гэжэ эстрадна ансамбль Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй районуудай хүдөө нютагуудаар ябаха юм. «Байгал» гэжэ дуу, хатарай ансамбль энэ hарын эхеэр Түнхэнэй район гастрольдо ошохо. Харин октябриин hүүл багаар хоёр hарын турша соо Яхадай республикын ажалшадта бэлиг шадабаряа харуулха түсэбтэй.

Мүн энэ hарын эсэстэ «Байгалай аялганууд» гэжэ нэрлэгдэhэн хүгжэмэй фестиваль үнгэргэгдэхэ байна. Россиин ба Буряадай республикын композиторнуудай хабаадалгатай уулзалганууд, симфоническа оркестрэй, камерна хүгжэмэй концертнүүд эмхидхэгдэхээр эндэ хараалагданхай.

Манда айлшалха хари гүрэнэй коллективүүд соохоо Чехословакиин камерна бүлэгые дурдалтай.

Энэ hара соо СССР-эй арадай артист Евгений Беляевай, «Время» гэжэ нэрлэгдэhэн Ленконцертын эстрадна коллективэй, Калининградска филармониин «Бастома» гэhэн дуу-хүгжэмэй ансамблиин, зохёохы ажалтанай бусад коллективүүдэй уран бэлигтэй, дуу, хатартай республикымнай харагшад танилсаха байха.

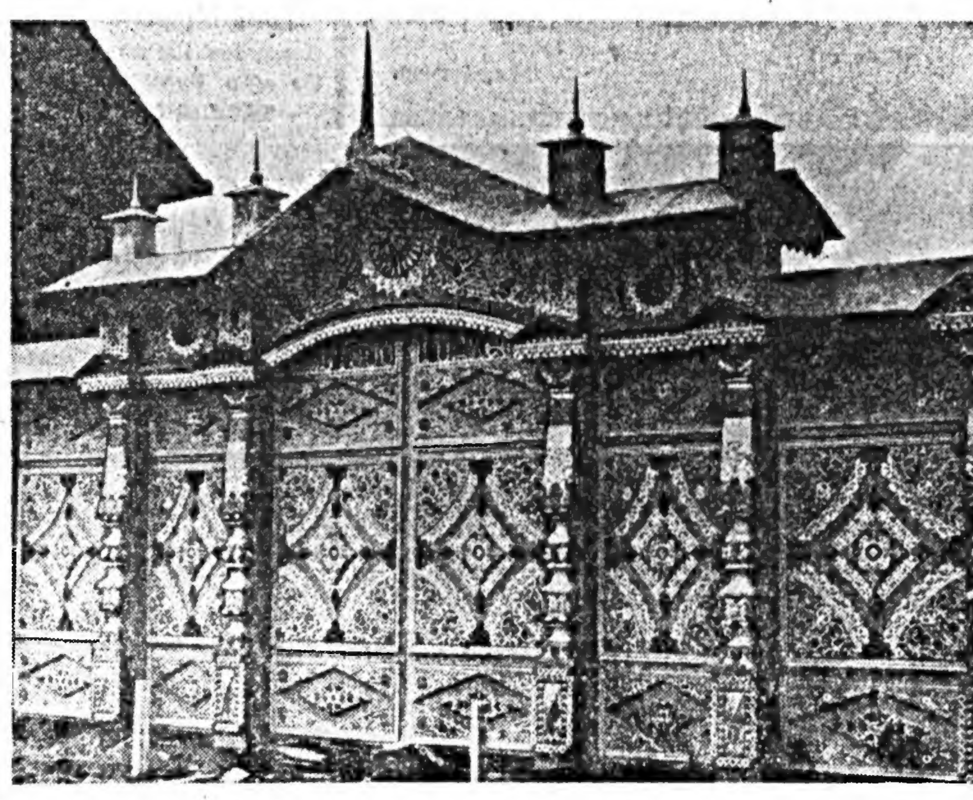
В. НИКОЛАЕВ,
Буряадай гүрэнэй филармониин директор.

АРАДАЙ УРАН БҮТЭЭЛНҮҮД

Буряад, эвенк, ород арадуудай революциин урдахи hуудал байдал тухай тодорхой мэдэсэтэй болохо гэбэл, Улаан-Үдын этнографическа музейдэ айлшалхада болоно. Байгал шадар ажаhууhан ород яhатанай нэгэ бүлэгэй — XVIII зуун жэлэй тэн хахадаар Сибирьтэ нүүжэ ерэжэ, нютагжаhан шэмээшэгүүдэй hуудал байдалаар эндэ hонирхомоор. Баян, эд зөөритэй ээнэй бодхооhон үндэр гэгшын модон гэрэй бишыхан сонхонууд аяар дээрэhээ оннгошолдон харагдана. Бата, бэхи hууритай энэ гэрэй hиилэмэл хашаа үүдэн 1906 ондо Шэнэ-Бэрээн тосхондо урлан дархалагдаhан түүхэтэй. Хээ угалзануудайнь хэлбэри түхэлдэ онсо анхармаар. Аяар холын Белоруссиhаа ерэжэ, манай нютагаар аяншалhан Вячеслав Иосифович Алешка эндэ хашаа-үүдые (зурагууд дээрэ) онсо hайхашаан буулгаhан, урашуулай шадабари бэлигые гайхаhан байна. Урданай энэ бүтээлые уран гартан Геннадий Качунас шэнэлэн заhабарилаа, үнгэтэ шэрээр шэрдэжэ, анханайнь түхэлдэ оруулаа юм.

В. АЛЕШКЫН фото-зураг.

«ЛОТОСТО» УРИНАБДИ

«Лотос» («Лёнхобо сэсэг») гэжэ хатарай арадай ансамбль залуушье haa, городоймнай олон тоото харагшадта мэдээжэ болонхой юм. Энэ ансамбль нэн түрүүн Зүүн зүгэй хатарай студи гэжэ нэрлэгдэн, 1979 оной намар байгуулагдаа hэн. hүүлдэнь энэ студиин үндэhэн дээрэ ансамбль байгуулагдажа, «арадай» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө юм.

Энэ hарын 15-haa манай ансамбль хүдэлмэриеэ эхилхэнь. Тиимэhээ Зүүн зүгэй хатарта hураха дуратайшуулай шэнэ бүридэлэй гэшүүдые бэшэжэ байнабди. Тус ансамбльдамнай хүбүүд үсөөн. Тиимэhээ олон хатарнуудые найруулан табиха аргагүй байнабди.

Хүндэтэ залуушуул, хатарта дуратайшуул! «Лотос» гэhэн Зүүн зүгэй хатарай арадай ансамбльда ерэхыетнай уринабди!

Д. БАДЛУЕВ,
«Лотос» ансамблиин балетмейстер.

ТУЬА ХҮРГЭБЭ

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай түүхэ ба хэлэ, бэшэгэй факультедэй 100 гаран студентнэр шэлэй завод шадар түбхинэhэн үрэ жэмэс, овощ хадагалдаг баазада нэгэ үдэрэй туршада хүдэлжэ, ихээхэн туhаламжа үзүүлбэ. «Горплодоовощеторгын» мэдэлэй энэ баазада намарай сагта ажалша гарнуул хэрэгтэйл даа.

Студентнэрэй хүдэлмэрине факультедэй комсомолой комитедэй секретарь Валерий Чагдуров шадамар бэрхээр хүтэлбэрилөө. Баазада асарагдаhан хартаабха машинаhаа буулгаха, hайн, мууень шэлэхэ хүдэлмэри тиимэшье амар бэшэ. Ород ба буряад хэлэ, бэшэгэй таhагай студентнэр, гол түлэб 356-дахи группын түлөөлэгшэд соохоо энэ ажалда онсо шалгарагшадые нэрлэмээр. Эдэнэр хэд бэ гэбэл, Баир Базаргуруев, Римма Батуева, Бадма Найдаков, Хандажап Доржиева гэгшэд болоно.

Ц. ЦЫРЕНДАШИЕВ.

ЭДИРШҮҮД АЯНШАЛНА

Үхибүүдые түрэл хизаар нютагаарнь аяншалуулжа, байгаалида дуратайгаар хүмүүжүүлхэ зорилго hургуулинуудай коллективүүдэй урда табигдадаг. Hая Улаан-Үдын, мүн дүтын районуудай hургуулинуудай эдиршүүд сугларжа, 23 команда болон хубаараад, мүрысөө эхилбэ. Гол түлэб зүг шэг олохо талаар мүрысөөн үнгэргэгдөө. hурагшад тусхай карта хэрэглэн, даабаряа дүүргээ юм. Эндэ 19-дэхи hургуулиинхид түрүү hуури эзэлжэ, 35-дахи, 32-дохи hургуулинуудай түлөөлэгшэд хоёрдохи, гурбадахи hууринуудта гараба. Аяншалгын үедэ эдиршүүд нилээд шадабаритай болодог, бэе махабадань хатуужадаг гээшэ. 19-дэхи, 32-дохи hургуулинуудай hурагшад Ира Степанова, Ира Таряшинова, Марина Цыдыпова гэгшэд, 35-дахи, 32-дохи hургуулинуудай, 1-дэхи республиканска интернат — hургуулиин хүбүүд илангаа солбон бэрхэ, hэргэлэн ухамайлиг байhанаа гэршэлээ.

Гэхэhээ гадна, хэдэн хоногой аяншалгануудые эмхидхэлгэдэ онсо анхарал хандуулагдадаг. Станциин директор В. А. Колбиной хүтэлбэри доро бүлэг hурагшад Улаан-Үдэ — Максимиха — Баргажан-Адаг — Хилэмын хушуун — Курбулик тосхон гэhэн маршрудаар аяншалхаяа мордобо. Республикын hургуулинуудай 25 hурагшаhаа бүридэhэн энэ бүлэг Байгал дээрэхи хахад аралай байгаалине хужарлан хараха, Баргажанай-Адагай загаhанай комбинатай хүдэлмэришэдтэй, дайнай ветерануудтай уулзаха юм.

Аяншалганууд эдир үетэнэй уряалhаар!

Н. АЖЕЕВА,
эдир аяншалагшадай республиканска станциин методист.

ДНЕПРЭЙ ЭРЬЕ...

Замай тэмдэглэл

(Эхинииньь октябриин 1-нэй номерто)

БАЯН ТҮҮХЭТЭЙ ХОТО

Днепропетровскhоо наяад модо газарта Запорожье хото оршоно. Дардам харгыгаар «Икарус» автобусной хиидэнэ. Алдар суута Днепрогэсые харахаяа ябаhандаа аяншалагшад ехэл баяртай. Запорожье хото Днепрын эрьеэр 30 гаран километртэ hунана. 800 мянга гаран хүн зонтой мүнөөдэрэй Запорожье хотын бодото шарайе харуулхын тула тоо, баримтануудта хандая. Орон доторнай үйлэдбэрилэгдэдэг жэбэрдэггүй ба шарикоподшипникова буладай тэн хахадынь, хүйтэн аргаар хэгдэдэг лист түмэрэй гурбанай нэгэ хуби, бүхы трансформаторнуудай гурбанай нэгэ хуби эндэ бүтээгдэдэг. Запорожиин предприятинуудай үйлэдбэрилдэг бүхы продукциин 400 шахуунь гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй. Гадаадын 70 гаран орон тэдэнииень худалдан абадаг байха юм.

Энэ хотын түргэнөөр хүгжэн hалбаралга В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Днепрогэсэй барилгатай сэхэ холбоотой байhан. Жэлhээ жэлдэ Запорожье улам ехээр мэдээжэ, алдар суутай болоно. Польшын Вроцлав Югославиин Обровац, Финляндиин Лахти, Англиин Бирмингем, Иранай Исфаган, Франциин Бельфор хотонууд манай Запорожитой анда хотонууд болонхой, делегацинуудаараа андалдажа байдаг заншалтай.

Ажалай Улаан Тугай ордентэ, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Днепровско гидроэлектростанци харуулхаяа бидэниие автобусоор асарба. **«Ленинэй ГОЭЛРО-гой түсэб—хүсэндөө»** гэhэн гаршагтай тематическа выставкэтэй танилсабабди.

ДнепроГЭС-эй электроцехэй начальник Альберт Сергеевич Усов бидэниие дахуулан хөөрэнэ, харуулна.

— Манай гидростанциин ээлдэг талмай хабар, зунгүй сэсэглэжэ, ногооржо байдаг мантан томо саад шэнгеэр үзэгдэдэг юм. Эндэмнай таримал модон, сэсэгүүд айхабтар олон, — гэжэ нүхэр Усов хөөрэнэ. — Фашистнууд плотиыемнай тэhэлхээ байhан. Тэрэнииень саг соонь усадхажа шадаhан сэрэгшэдэй нэрэ мэдээжэ болонхой. Таhалгаряагүйгөөр буудажа байhан дайсадай hомон соогуур ами бэеэ гамнангүйгөөр плотина руу шургажа, 500 килограмм шэгнүүртэй 70 бомбо, нилээд ехэ тэhэрдэг бодос тэдэнэр абажа хаяhан байгаа. Эдэ баатарнууднай — капитан Сошинский, младша лейтенант Кутузов, гвардиин сержант Ямалов, гвардиин рядовойнууд Стародубов, Ариков болон бусад Украинын 3-дахи фронтын минернуудай батальоной хүбүүд hэн, — гэжэ тэрэ бидэниие hонирхуулба.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ ДнепроГЭС-эй түлөө амиа наhаяа алдаhан Мэдэгдээгүй солдадай дурасхаалда хүшөө эндэ бодхоогдоhон байна. Бидэшье хажуудань зогсобобди.

Россие электрижүүлхэ тухай багша Ленинэй хүсэл 1932 ондо бэелүүлэгдэжэ, оромнай үнэгүй элшэ хүсэ абажа эхилhэн байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн дүүрэжэ, 1947 ондо ДнепроГЭС шэнээр, дахинаа хүдэлжэ, hэргэн хүгжэжэ захалаа. Мүнөө эндэ 1,5 миллион киловатт хүсэтэй 8 генератор хүдэлнэ. Үйлэдбэриин үндэр амжалтануудые түйлаhанайнгаа түлөө Днепровско электростанциин коллектив 1980 оной апрель hарада Ленинэй орденоор шагнагдаа. «Коммунис ажалай предприяти» гэhэн үндэр нэрэ зэргэтэй энэ коллективтэ ажалай баатарнууд олон.

А. С. Усов бидэниие станциин залан хүтэлбэрилгын түбтэй танилсуулба. Тусхай буланда Улаан тугууд, дурасхаалай бэлэгүүд табяатай. «Бүхы шахуу оронуудай гүрэн түрые эрхилэгшэд эндэ ерэhэн гээшэ», — гэжэ гиднай хөөрөө бэлэй. Тиимэhээ янза бүриин хэлэн дээрэ бэшээтэй дэбтэрые hонирхон харабабди.

Запорожье хотодо Леонид Ильич Брежневэй хүдэлhэн тухай үхибүүд нүхэр Усовhаа элдэб асуудал hуража абаа hэн. Л. И. Брежнев Запорожье хотодо богонихон саг соо хүдэлөөшье haa, айхабтар ехэ юумэ хэhэн гээшэ ааб даа. Энээн тухай «hэргэн хүгжэлгэ» гэжэ ном соохоо hонирхомоор шуу.

Запорожье ДнепроГЭС-hээ эхилдэг гэжэ тэндэ хэлсэдэг байна. Тиимэ ехэ ГЭС-ые хаража үзөөгүй ябаhан бидэнэр айхабтар hонирхоо hэмди. ДнепроГЭС-эй архитектурна проектые академик (тэрэ үедөө) В. А. Веснин хэhэн юм ха. Станциин бүхы түхеэрэлгэ нэгэн хамта ансамбль байхаар зохёогдоhоншье, бүтээгдэhэншье байна. Плотинын утань 760 метр, үндэрынь — 60, радиусынь 600 метр. «Хүсэтэйшье, хүнгэншье, удхатайшье юумэ Веснин бүтээгээ» гэжэ А. В. Луначарский хэлэhэн байдаг. Плотинаhаань дээшэ В. И.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Хүндэ шалгалтын урда тээ» — түрүү бэшэг. «Таряа хураалга-81» — республикын колхоз, совхозуудта үрэhэ хураалгын ябаса тухай мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. «Республикымнай ажалай үдэр» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Заводой тэмдэг» — А. Дунаевай репортаж. Ажахы эрхилэлгын онъhон: экономико бага гаргашатай байха ёhотой. «БАМ-да hайн гэрнүүд хэрэгтэй» — Я. Айзенбергын статья. Түрэл орон доторнай. Мал ажал — онсо шухала hалбари. «Хонишоной хоёр ехэ дүрим» — Р. Гаязовай статья. «Правда Бурятии» газетэдэ бэшэhэнэй hүүлээр.

Гурбадахи хуудаhанда. «Табидахи, ойн баярай» — Ц. Балбаровай статья. ТАСС-ай, АПН-эй корреспондентнүүдэй материалнууд, хилын саанаhаа абтаhан мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Байгалай үмэнэхи түрэл нютагнай»: «Байгалай оршондо онсо ондоогоор хандаха» — геолого-минералогическа эрдэмэй кандидат В. Викуловай статья. «Тегеран-43» гэhэн фильм тухай hанамжа. Спортын hонин.

hҮҮЛШЫН БЭЛЭДХЭЛНҮҮД

МЕРАНО. (ТАСС-ай тусхай корр. А. Рошаль). Шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй үнгэргэгдэхэ «Сальвар» гэжэ конгресс-залые дэлхэйн чемпион Анатолий Карпов анхаралтайгаар хараба. Тиинхэнэйнь hүүлээр энэ зал хаагдаhан байгаа. Бүхы хүдэлмэри гүйсэд дүүргэгдээгүй, дутуу дунданууд бии, гэбэшье эмхидхэлшэдэй ехэ оролдолго гаргажа байhаниинь бүхы юумэнhээ харагдана.

Энээнэй урда тээ Багиода болоhон ниимэ мүрысөөнhөө илгаань юуб гэхэдэ, сценэ руу гараhан ами аминдаа үүдэтэй тусхай таhалганууд шатаршадта үгтөөгүй. Нэгэнэйнгээ ээлжээтэ ябадалаа бодомжолжо байха үедэ нүгөөдынь амархын тула сценын хоёр тала таhалагданхай. Булангуудай эдэ хоёр бишыхан таhалганууд соо диванууд, багахан холодильнигууд (хэрбээ кофе гү, али сайн хэрэгтэй болоо haaнь, арбитрнуудаар дамжуулан захижа болоно) табигданхай, ээлжээтэ ябадал тухай hануулха телемониторнууд эндэ бии... 450 хүнэй hууритай харалгын зал, партинуудые харуулха хүршэ зал руу дамжуулга хэхын тула нэгэн доро гурбан телекамера шатарай стол тээшэ шэглүүлэгдэнхэй байха. Мүрысөөнэй хэблэлэй түбтэ, зүгын үүртэл адли, хүлгөөтэй болонхой. Журналистнуудай тоо түргөөр нэмэнэ. Жэшээнь, бүхы юумэ hайн мэдэхэ Мигель Найдорф Латинн Америкын «Кларин» гэжэ томо ехэ газетые түлөөлнэ. Аргентинын 72-той гроссмейстер ехэл зоной, соргой хүхюун хүн юм. А. Карпов энэ мүрысөөндэ ямар тоотойгоор шүүхэб гэжэ намтай боосолдохо хүн бии гээшэ гү, гэжэ тэрэ хүнүүдые хашарааба. Хэрбээ мүрысөөндэ нүгөөдынь шүүгээ haaнь, хүлеэгдээгүй ушар болохо гэжэ ойлгожо байбашье, ТАНЮГ агентствын корреспондент, уласхоорондын арбитр Божидар Кажич бэеэ баринги ябана. Журналистнуудай ажал хэрэгтэ бүхы юумэн hайн гэхын аргагүй юм ааб даа. Эдэмнай өөhэдөө ой ухаанда ороогүй юумэ бии болгоходоо магадгүй зон шуу.

Италиин нютагай болон түбэй хэблэлдэ томоотой, ехэ материалнуудай олоор хэблэгдэхэhээ гадна, Анатолий Карповай хэдыдэ түрэhэн, нүгөөдэhөө хэды дүү байhан тухай тодорхойлно. hаяар хоёртой болохоёо байhан хүбүүнэйнь орондо жэлтэйхэн басагатай юм гэжэ бэшэhыень уншахадаа, Ирина Карпова гайхан тагнаба. Сэхыень хэлэхэдэ, эдэ бүгэдэ томоотой бэшэ юумэн гээшэ ааб даа.

Олохон асуудалнуудаар эмхидхэлшэдэй эрилтэнүүдые А. Карпов хангаhан байгаа. Тиимэhээ дэлхэйн чемпионой наадаха газарта түрүүлэн ерэжэ харахадань, эзэд сэдьхэлээ ехээр ханаба. Наранай гэрэлээр наадаhан hаруул таhалгада дуратай хүм гэжэ манай гроссмейстер Италиин «Панорама» журналай корреспондентдэ хэлэhэн байгаа. Тиихэдэнь мүрысөөнэй эхилтэр үлэhэн саг соо эндэхи «сагай уларил» hайжаруулхые найдуулhан байха юм. Мүнөө дээрээ Альпын тус тустаа 3 мянга шахуу метр үндэртэй бүхы 25 орьёл үндэрнүүд үүлээр хушагданхай бэшэ, заримынайнь орой саhаар хушагдаа.

Бүрхэг харалган үдэрнүүд боложо, бороо хурын орожо байгаашье haaнь, айлшад олоороо ерэнэ. Тиин мүнөө курорт-хотодо ажаhуугшадhаа (эндэ 30 мянган хүн ажаhуудаг) хоёр дахин олон айлшад морилон буунхай. Гурбан жэлэй урда тээ совет спортын делегациин мүрысөөндэ хабаадахаяа Маниlahaa Багиода ошогшодол адлирхүү зам Миланhaa Мерано хүрэтэр оршодог юм. Шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй тэмдэгүүдтэй автомобильнууд эндэ олон. Машинануудай нэгэ таладань — итальян, нүгөө хажуудань немец хэлэн дээрэ бэшэгдэнхэй. Эндэ урда Тироль болоно гэжэ хүндэмүүшэ эзэд hануулхые мартанагүй.

А. Карпов теннисэй кортдо ошожо үрдеэ. Эдэ үдэрнүүдтэ тэрэ теннис наадажа, hорилго бэлэдхэл хэнэ, амарна. Сүлөө сагаа ашатай туhатайгаар хэрэглэхэ тухай сэрээдүйнгөө научна хүдэлмэридэ нэмэлтэ материал абахын тула сагаа нигэжэ хэрэглэнэб даа гэжэ тэрэ шоглоно.

Корчнойдо муу байдал байгуулагдаа гэхын аргагүй. Наада захань, 12 хүн тэрээндэ туhалха байна. Эдэнэр hаяар ерэхэ юм. Юрэдөөл, энэ курортно хотын аалин намдуу байдал hаяар таhалдуулагдахаар багсаамжалагдана. Теэд яахаб, бидэ ямаршье эрхэ байдалда дары түргөөр дададаг зон ха юмбибди даа.

Хүбүүжнай сэрэгэй албанда

ХЭЛЭhЭН ҮГЭНЬ НАЙДАМТАЙ

Николай Карташов эгээл түрүүшынхиэ бэрхэшээлтэй ушарhанаа, нилээд ядалдаhанаа, тэрэнээ дабажа гараха гэhэн эрмэлзэлэй түрэлые хэзээшье мартахагүй. Олон модоной зайда таhалгаряагүй субаhан машинанууд нэгэ дабаанай хормойдо ерээд тогтошоо бэлэй. Жолоошод машинануудаа нарибшалан хараха, шалгаха ёhотой байгаа. Николай үдэрөө дүүрэн руляа эрьюулжэ шалаhан хурганoccidental тэниилгэн, техникээ дууhынь шалгаба. Теэд шалгалтын hүүлээр амарха забда баhал олдобогүй. Хойнонь ябаhан машина заhабарилалсаха хэрэг гараа ха юм. Үгыл haa, подразделени бүхы дээрээ урдаа табигдаhан зорилгоёо дүүргэжэ шадахагүй бшуу.

Хахад hуни.., Нойр аргагүй хүрэнэ. Теэд яахаб даа, хүйтэн уhа нюуртаа сүршөөжэ, hэг ороод лэ, доошоо тонгойжо, шүрэб, гайкануудые мушхаха, hуури hууриинь олохол хэрэгтэй. Суг алба хэдэг нүхэртөө туhалаагүй haa, ондоо хэндэ туhалхабши.., Техникэтэй хэды удаан носолдоhоноошье ойлгоогүй байтарнь, үүр сайжа эхилбэ. «Машинануудтаа!» — гэhэн захиралта соностожо, сэрэгшэд дайшалхы даабаряа дүүргэхээр урматай баяртайгаар машинаяа урагшань залан шуумайлгаа hэн.

hуралсалай дүүрэhэн хойно сэрэгшэн Николай Карташовой оролдолго, даабаряа гүйсэд дүүргэхэ гэhэн эрмэлзэлынь онсо тэмдэглэгдээ бэлэй. Тэрэ жэлhээ үлүү хугасаада алба хэнэ. Энэ үе соо ехэл журамтай, хэлэhэн үгэдөө хүрэдэг сэрэгшэн байhанаа харуулаа юм.

— Албан хэрэгтээ тон дуратай, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй, хэлэhэн үгэ бүхэниинь тодо, бата байдаг. — гэжэ полит-хүдэлмэрилэгшэ В. Крючков тэмдэглээ hэн.

Сэлэнгын районhоо армиин албанда мордоhон Н. Карташов частиин нийтын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Взводой агитатораар томилогдонхой. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, тэрэ үбгэ эсэгэнэрэйнгээ дайшалхы алдарые үргэлжэлүүлхэ шадалтай байhанаа гэршэлжэ шадаа бшуу.

В. ЧЕРНЫХ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.00—«Хүхюу стартнууд» 10.45—«Актриса»—уран hайханай фильм. 12.00—Арадай инструментнүүд дээрэ наадагшадай бүхэроссин хоёрдохи конкурсдо хабаадагшадай концерт. 12.55—Шэнэ hонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.35—«Өөрөө өөртөө багша». Мелитополь городой 25-дахи hургуулиин хүмүүжүүлхы ажалай дүй дүршэл тухай баримтата фильм. 16.25—А. С. Грибоедов. «Горе от ума». 17.10 —«Москвагай комсомолой хэрэгүүд».

Улаан-Үдэ. 17.40—«Байгал». —программа. 18.10—«Саян». «Хүдөө нютагта халуун заhа эхилэнхэй».

Орбита. 18.35—Жак Дюклогой түрэhөөр 85 жэлэй ойдо. «XX зуун жэлэй коммунар»— баримтата фильм. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 20.00 —«Ажалай алдар солын тугые эрэшэд». Үйлэдбэриин «АвтоЗИЛ» нэгэдэлэй түрүү бригада ба тэрэнэй бригадир Ю. Миронов тухай. 20.30—«Дача» —кинокомеди. 22.00—«Время». 22.35—«Кинопанорама». 00.05 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00—«Мокшодохи заповедник»—баримтата фильм. 13.10—Багшын ажалда хайша хэрэгээр хандалгатай тэмсэл». СССР-эй гэгээрэлэй министр М. А. Прокофьевой, hургуулинуудай директорнуудтэй уулзалга». 13.35—География. «Оршон газарай нюругай буулгабари». 5 кл. 14.05 — «Ажалладаг газарынь—космос» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.05—«Багшын ажал-

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД. ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная—2-54-93, зам. редактора—2-63-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-53, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли. Н-00681. Заказ № 227. Индекс 50...